

Leveleseneni

Mani ke I'kalisi kefati inake huno nehe “Fala ki'nea ya alino fole ai'ne.” hu'ne. Mani avona Yisasi Kalaisi'a himonakana yapi henaka fole aisea ya Yonina aveli'ne. Aveli'nikeno Yoni'a kano lahapai'neanaketa afikune. Yoni'a ani afina kosufa leteno nofi nopi mako li folakapi a'kavo kumate mai'neni mani ya'ko himonafi aketeno ka'ne. Yisasi'a fali'neapati hetino ko'ku'napi haitekeno Yoni'a 65 kafu akeva maiteno Leveleseneni ke kamale'ne.

Mani kemo aepa'a ina kava hu'ne.

¹ Nakaeya Yoni'na Yisasi Kalaisi'a naveli'nea yafe ke ka'na lahapapaikefe hoe. A'ke'ainaka mani ke'a fala'kino hane'nea'maki Yisasi Kalaisi'a ali'ya vaya'a apavelisea yafe Anumaya Koti'a makale va'yi hisea ya Yisasina aveli'nikeno Yisasi'a ko'ku'napi kayo kayo ve'ka'a hutekeno nakaeya akaeya ali'ya ne'aloa ve'ka nakaeya Yoni'nale e'neni ani ya'yaka naveli'ne.

² Naveli'nike'na ake'noa ya'ae Anumaya Koti ke'ae Yisasi Kalaisi hu'nea ke'ae lahapai'nepauve.

³ Ma avopi kamale'noana henaka'a va'yi hisea yafe auneme laka hu'nea ke ako makale'a fole aisea yafe mani ke hapali'a hapa'nepaiya vaya'ae afite'a a'kame male'naya vaya'ae lusi amuse hukae.

Naya mako kayati aole alea (7) kumate Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aite Yoni'a avo ka'ne.

⁴ Nakaeya Yoni'na mani avona ka'na Esia koteka naya mako kayati aole alea (7) kumate Yisasi ke afikefe alitapa atalu nehaya vaya'mokitapale ka'na nelapamoe.

Anumaya Koti'a a'ke'ainaka'ae meni'ae mai'нено henaka'a maisea ve'kamo'a vaya alino kayone hu ya'a'ae lapaipa falu lahapaisea ya'ae lapamisikeno Anumaya Koti'a fai ne'maiya yate aulakaleka mai'nea ve'ka naya mako kayati aole alea (7) lo'kiya hane'nea Anumayamo Fate Akufa Avamu'mo'a vaya alino kayone hu ya'a'ae lapaipa falu lahapaisea ya'ae lapamise.

⁵ Lapamikeno Yisasi Kalaisi'a kanale'ya huno Anumaya Kotife hapapai'nea ve'kamo'a vaya alino kayone hu ya'a'ae lapaipa falu lahapaisea ya'ae lapamise. Ani ve'ka fali'naya vayapati ako hokoteno heti'нено mi'ko vaya fali'nisayapati ete'a hetisaya ka valiteno mi'ko mopale mai'naya yahauve vaya'ai yahauve'api mai'нено lakaeyafe hau ayamopafati nehaikeno hao'otake yatimo'a ako aino kalakilate'nikeno akai'a kola'mo'a aino la'kitale'nea yateti hao'otake yati ako heno kalu hetale'neanaketa aki alita asaka hisune. ⁶Yisasi'a ani kava huteno Anumaya Koti kava yakailatesea yapi lateketa mai'neta akaeya'ae lo'kata mi'ko vaya'aina kava yakaipateta Afo'amo Anumaya Koti aki alita asaka nehuta amuse hutesuna yafe hulata'ne. Ani ali'ya vaya'a hulata'nea yafe mi'ko afina akaeya aki alita asaka hisunakeno akaeya fate akufa ano hale'nea lo'kiya'a akola haneke haneke hise. Lamake.

⁷ Afeo. Akaeya hiya'mo folakapi esike'a mi'ko vaya'moki akekae. Mi'ko apa'kame'ya amite'a

akufafi keve ha'naya vaya'ae akete'a apa'kesa afifi hu'a Yisasi'a hupatesea yafe mi'ko mopale mai'naya nofi vaya'yakamoki apa'kai'api ha-paifi'yale ne'amaki'a lusiya hu'a hapau nehu'a avi lekae. He ani yana ina kava huno fole aike. Lamake.

⁸ Ala Anumaya Koti'a inake huno hu'ne “Nakaeya nakai'ni'a mi'ko lo'kiyamo aepa'a mai'ne'na kava ne'yakai'na mi'ko yana ali'na avaya aeso'a ve'ka mai'noe. A'ke'ainaka'ae meni'ae mai'noanake'na henaka'a maikoe. Lusi lo'kiya'ni hane'nea kava ve'ka mai'noe.” hu'ne.

Yoni'a Kalaisina ake'ne.

⁹ Nakaeya Yoni'na neputapimo'na lapa'kaeya'ae Yisasi'ae lo'kata mai'nona yafe lusi kana ya lakufa lakafu ne'kea ya fole aikenno Anumaya Koti'a yakailateketa laipamo'a fa'ko fa'ko ohiketa lo'kiya vaita ani kana yana ali'none. Ali'neta nakaeya Anumaya Koti ke'ae Yisasi'a lakaeyate fali'nea ke'ae hu'na fole ai'noa yafe nofi hunatete'a navale'a li folakapi hane'nea kumana Patamosi kumate nofi hunate'nae. ¹⁰ Nofi hunate'nake'na ani kumate mako Sota afina mai'nokeno Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'a lusiya huno natafa hikenno na'kamelakati mako ve'kamo'a ake ne'aikene'na afi'nokeno ala kefati ufe ne'aya akufa ke nehike'na afi'noe. ¹¹ Ani avayamo'a inake hu'ne “Mi'ko akesana yana avopi kate'ka naya mako kayati aole alea (7) kumate Yisasina apa'ku'a amite'a akaeya ke afikefe ali'a atalu nehaya vayateka atalesanakeno vise. Mani kuma'yakamo aki'a Efesasi'ae

Semena'ae Pekamamu'ae Taiyataila'ae Satisi'ae Filatelafia'ae Leotisia'ae atalekeno vise.” hu'ne.

¹² Hu'nike'na ke nahapaiya ve'ka akesoa yafene hu'na ai'na yahae hu'na ake'noana naya mako kayati aole alea (7) kanina male'naya hipa kolimonileti alo humale hipa ake'noe.

¹³ Ne'ake'na akoana ani kani male'naya hipamo folakapi mako ve'ka hetino mai'ne. Ani ve'ka ko'ku'napakati e'nea ve'ka vaya'mo alite'nea mafa'ne'kana huno yatala kena'a havaitalekeno aiyaleka'ae aino susule'nikeno kolimonileti alo humale kamai haifi'yale amaleno mai'ne.

¹⁴ Ayo'kamo'a efe'ake nehuno efe'ake sipi sipimo ayo'kakana nehuno efe'ake hiya'kana nehikeno aulakamo'a ata kanefe'mo nehea ya hu'ne. ¹⁵ Hikeno aiyamo'a ani kava huno mako yafa atafi ne'kakeno leno kufi'ake nehea yafa'kana nehe. Nehike'na nakaeya afoana ake ala li a'yamo ake ne'aiya avamete ake aike'na afi'noe.

¹⁶ Lamaka ayapina naya mako kaya hano huteno naya mako kayati aole alea sanafi atafa huli'nenno aluka aluka ave'ne'nea sasu'me avayafi hanili'nikeno aukosamo'a yakekana nehuno ano kahai hu'ne. ¹⁷ Ano kahai hu'nike'na ne'ake'na fali'nea ve'kakana nehu'na aiyafi nako'ya fai'noa'maki lamaka ayana nakufale maleteno inake nehe “Koli oho nakaeya hokote ve'ka mai'ne'na mi'ko lo'kiyamo aepa'a mai'ne'na kava ne'yakai'na mi'ko yana ali'na avaya aesoa ve'ka mai'noe. ¹⁸ Nakaeya navamu'ae ve'ka mai'noe. A'ke'ainaka fali'noa'maki ako fali'noapati heti'na akola mi'ko afina maike maike hu'na mai'noe. Nakaeya vaya nefalea

ya'ae fali'naya vava mai'naya kumate'ae kava yakai ve'ka mai'noe. ¹⁹ Ani ve'ka mai'noa yafe kakaeya ne'akana yana autamafi kao. Meni nehea ya'ae henaka va'yi hisea ya'ae autamafi kao. ²⁰ Kakaeya naya mako kayati aole alea (7) sanafi lamaka nayapi hane'nike'ka akana ya'ae naya mako kayati aole alea (7) kani male'naya hipa kolimonileti alo humale'naya ya'ae fala'ki'nea aepa'a meni kahapaikoe. Naya mako kayati aole alea (7) sanafi'yaka naya mako kayati aole alea (7) kumateti Yisasina apa'ku'a amite'a akaeya ke afikefe ali'a atalu hu'naya vava'aite kava hisaya Anumaya Koti ko'ku'napi kayo kayo vava'aife hu'ne. Naya mako kayati aole alea kani male'naya hipa ani naya mako kayati aole alea kumate mai'naya vava'moki Yisasi ke afikefe ali'a atalu hu'naya vava'aife hu'ne.”

2

Efesasi kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vava'aife hu'ne.

¹ Efesasi kumate mai'ne'a Yisasina apa'ku'a amite'a akaeya ke afikefe ali'a atalu nehaya vava'aite kava ve'kae inake hu'ka kao nakaeya naya mako kayati aole alea (7) sanafi lamaka nayapi atafa nehu'na naya mako kayati aole alea (7) kolimonileti alo humale'naya kani male'naya hipamo folakapi u'ne'na nehoha ve'kamo'na inake hu'na ke lahapa'nepauve. ² Nakaeya lapa'kaeya au'ava yatapi ako afi'noe. Lusi kasake'ke hutapa ali'ya ali'naya ya'ae

lapaipamo'a fa'ko fa'ko olahapaiketapa lo'kiya
 vaitapa mai'naya ke afi'noe. Hao'otake kava
 haya vaya'aife “Olahaiya kasuke vaya hao'otake
 vaya mai'naketa lapa'kaeya ke o'afikune.”
 nehake'a ani vaya'moki kasuke nehu'a inake
 nehae “Lakaeya Yisasi ke ne'afunakeno ali'ya'ale
 hulata'nea vaya mai'none.” hu'a haketapa ke'api
 afitapa ako fa'ko hutapa afeana “Alaki kasuke
 vaya mai'nae.” hutapa nehae. ³ Nakaeya naki
 ali'naya yafe ali'a haviya hulapate'naya'maki
 ako hetitapa lo'kiya vaitapa mai'netapa ani
 kana yafe alaka olahapaeke'na lapa'ke'noe.
⁴ Ani kanale kava hake'na lapa'ke'noa'maki
 mako kavana hao'otake kava nehae. Nakaeyafe
 hokotetapa afitapa lapaipafi male'naya afina
 lapa'ku'a kanale hutapa nami'naya'maki
 meni ako ne'nataletapa nakaeyafe lahapau
 lapayamopafati nelahapaiya yana atalakeno
 aise nehe. ⁵ A'ke'ainaka lahapau lapayamopafati
 lahapau'nea kavana ne'atalakeno asakaulavi'nea
 kavafe lapa'kesa afifi nehutapa meni nehaya
 hao'otake kavafe lapaipa aitapa yahae nehutapa
 “Mako'ae ohisune.” hutapa lapa'kesa ne'afitapa
 hae hu'naya kava etetapa heo. Lapaipa aitapa
 yahae ohisayana lapa'kaeyate e'na hipale
 male'noa kanina ali'na atalekauve. ⁶ Ali'na
 atalekauva'maki lapa'kaeya mako kanale
 kava hake'na ake'noe. Ni'kolasi mono ke
 ne'afi'a apa'kufamo'a hapa'ye hea kava nehaya
 kavafe lapa'kaeya lusiya hutapa lapaipa kafa
 hepate'nae. Nakaeya'ae ani kava hu'na ani
 kavafe naipa kafa hepate'noe.

⁷ Fate Akufa Avamu'mo'a Yisasi ke afikefe

ali'a atalu nehaya vaya'aife nehea ke lapa'kesa hane'nisea'mokitapa afeo. Mako vaya'moki Sata'ae la hu'a ha'a akasesayana Anumayamo ko'ku'na kumate hoyafi hane'nea yosa akola maike maike hisaya apavamu apamisea yosamo alaka'a apamisuke'a nekae hu'na nehoe.

Semena kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife hu'ne.

⁸ Semena kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aite kava ve'kae inake hu'ka kao nakaeyafe inake hu'ka hapapaiyo make hu'na nehoe nakaeya mi'ko lo'kiyamo aepa'a mai'ne'na lamake kava ne'yakai'na mi'ko yana ali'na avaya aesoa ve'ka mai'noe. A'ke'ainaka fali'noapati heti'na navamu'ae ve'ka mai'ne'na inake hu'na lahapa'nepauve. ⁹ Nakaeya ako afi'noa kana ya hane'niketapa lapamute o'male vaya mai'naya'maki Anumaya Koti'a kanale yana ako lapami'ne. Lapami'nike'a Yuta vaya'moki hu'a haviya hulapate'naya kavana ake'noe. Ani vaya'moki inake nehae “Lakaeya Yuta nofi vaya mai'none.” hu'a nehaya'maki Anumaya Koti vaya o'mai'nafa Sata anaka mai'nae. ¹⁰ Henaka'a aise kanafi lapa'kafu kisea ya alisaya yafe koli oheo. Sata'a ano lapavataka hukefe mako vaya alino nofi hupatesiketapa naya aole kanafi kana ya'ae lapa'kafu kisea ya'ae alikaya'maki lapaipafi male'naya yana atafa huli'netapa ani yapi mai'netapa falisayana anona'atapi kanale maike maike hutapa maisaya lapavamu lapamikoe.

¹¹ Fate Akufa Avamu'mo'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife nehea ke lapa'kesa

hane'nisea'mokitapa afeo. Sata'ae la hutapa hatapa akase'naya vaya'mokitapa hani yapi leke leke nehea atafi o'visakeno alino haviya huolap-atekaiye hu'na nehuki ani ke kao.

Pekamamu kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife hu'ne.

¹² Pekamamu kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aite kava ve'kae inake hu'ka kao. Aole aupalika ave'ne'nea sasu'me ali'noa ve'kamo'na inake hu'na nehoe. ¹³ Lapa'kaeya ne'maiya kumatena Sata'a kava yakai'niketapa mai'nake'na ako lapa'ke'noe. Ani kumate mai'naya'maki nakaeya naki atafa hutapa lo'kiya vai'nakeno Sata'a kava ne'yakaiya kumate mako ve'ka Atipasi'a lapa'kaeya'ae mai'nenoko'li ohuno efi efi huno Yisasife huno fole ne'aiya yafe lahapaute atafa hu'a hakeno fali'nea'maki ani kanafi lapa'kaeya naki atafa hu'netapa nakaeyafe afitapa lapaipafi male'naya yana o'atale'nae. ¹⁴ O'atale'naya'maki mako hao'otake kava nehakeno naipamo'a haviya nehe. Lapa'kaeya folakapati mako vaya'moki Pelamu'a hu'nea ke atafa hu'a a'kame ne'malae. A'ke'ainaka Pelamu'a inake huno Pele'kina hapai'ne "Isaleli vaya hao'otake yapi asakau'aisaya yafe 'Apayateti alo humale anumayaleka ne'amea ne'yana ne'netapa kumai kava heo.' hu'ka hapapaiyo." huno hapai'ne. ¹⁵ Hapai'nea'maki lapa'kaeyapi mako'amoki ani akufa ke Ni'kolasi monopi hane'nea ke "Lapa'kufamo'a ha'ye hu kava heo." hu'a nehaya ke a'kame ne'malae. ¹⁶ Ani a'kame ne'malaya hao'otake yafe lapaipa aitapa yahae ohisake'na

nakaeya aise kana maike'na lapa'kaeyate e'ne'na navayafi nesana sasu'meteti apa'kaeya'ae la hukoe.

¹⁷ Fate Akufa Avamu'mo'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife nehea ke lapa'kesa hane'nisea'mokitapa afeo. Sata'ae la hute'a ha'a akase'naya vaya'moki fala'kino hane'nea ne'yana ko'ku'napi hane'nea ne'yana mana hu'a aki ne'aya ne'yana nakai'ni ne'apami'na mako efe'ake yafa'ae apamikoe. Ani yafatena sa-ufa apa'ki kamale kamale hu'noanake'a mako vaya'moki ani apa'ki o'afi'naya'maki ani yafa alisea ve'kamo'a akai'ake ani aki'a afi'nisike'na ani yafa amikoe.

Taiyataila kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife hu'ne.

¹⁸ Taiyataila kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu hu'naya vaya'aite kava ve'kae inake hu'ka kao. Nakaeya Anumaya Koti mafa'nemo'na naulakamo'a atakana huno kanefe ne'aikeno naiyamo'a mako yafa atafi ne'kakeno leno kufi'ake nehea yafa'kana naiya'ae ve'kamo'na inake hu'na lahapa'nepauve.

¹⁹ Nakaeya lapa'kaeya hu'naya au'ava yatapi ako ake'noe. Lahapau lapayamopafati nelahapaiketapa nakaeyafe afitapa lapaipafi male'netapa nakaeya ali'ya alitapa hetitapa lo'kiya vai'nake'na lapa'ke'noe. Meni nehaya kavatapimo'a hokotetapa hu'naya kava ako akasetapa lusi kanale kava nehae.

²⁰ Kanale kava nehaya'maki mako hao'otake kava nehakeno naipamo'a haviya nehe. Mako a'mo'a Yesepeli'a inake huno nehe “Nakaeya

naune a mai'ne'na Anumayamo ke ne'afi'na lahapa'nepauve.” huno kasuke huteno nakaeya ali'ya vaya'aina ano apavataka huno inake huno alino apaya nehe “Kumai kava nehutapa apayateti alo humale'naya anumayaleka ne'amea ne'yana neo.” huno nehiketapa lapa'kaeya “Ani ke oho.” hutetapa “He'e.” huo'atetapa ka a'kani o'ate'naya yafe hao'otake kava nehae. ²¹ Nakaeya ani afena “Hao'otake ya'kaena kaipa ai'ka yahae hu'ka mako'ae ohisana kakesa afeo.” hu'na akeva mai'noa'maki ani kumai kava'ae aipa aino yahae ohu'ne. ²² Aipa aino yahae ohu'nea yafe afeo nakaeya lusi akafu kisea kali ne'ami'na ani a'ae kumai kava nehaya vaya'ae ani a'mo'a nehea hao'otake kavafe apavuya nehu'a apaipa ai'a yahae ohisake'na lusi kana hapaisea yapi apavale'na yaka hupatalekaue. ²³ Yaka hupatalete'na ani a'mo ke a'kame ne'malaya mafa'neyaka'a hapaesuke'a falisake'a mi'ko Anumaya Koti anaka'moki akete'a afikae. Nakaeya vaya'ai apaipa apa'kesa apa'ke'na kanale hu'na ali'na fa'ko hu ve'ka mai'noa yafe afikayanake'na mi'ko vaya'moki nehaya kava akete'na ako hu'naya au'avatapile akete'na anona'a lapaote lapaote lapamikoe.

²⁴ Lapamikoa'maki mako Taiyataila kumate mai'naya vaya'mokitapa ani a'mo ke a'kame o'maletapa Sata'mo aku'ainaka fala'kino hane'nea kavafe afitapa alakepa nohaya vaya'mokitapa mako'ae mako kana'ake yana ali'na olapamikoe. ²⁵ Olapamikoa'maki mi'ko ya lapa'kaeya ali'naya yana atafa hutapa lo'kiya

vaili'nike'na nakaeya ete'na eno. ²⁶ Mako vaya'moki Sata'ae la hute'a ha'a akase'a nakaeya ke a'kame maleme maleme nehai'a falisayana nakaeya lo'kiya'ni'a apamisuke'a Yuta nofi o'mai vaya'aite kava ya ali'a maikae. ²⁷ Afo'nimo'a lo'kiya'a namike'na kava ne'yakauva lo'kiya'ni lapamisuketapa lo'kiya vaitapa kava yakaipatekae. Anumaya Koti ke inake hu'a kamale'nayane

“Aeni kayoteti kava ne'yakaino mopa samo amakikeno aino pisi pose nehea avamete maleno lo'kiya vaino kava yakaike.” huno kamale'neane.

²⁸ Kava yakaisake'na lusiya huno natepi ano ha nelea sanafi lapamikoe.

²⁹ Fate Akufa Avamu'mo'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife nehea ke lapa'kesa hane'nisea'mokitapa afeo.

3

Satisi kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife hu'ne.

¹ Satisi kumate mai'ne'a Yisasiteka apa'ku'a amite'a akaeya ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aite kava ve'kae inake hu'ka kao. Nakaeya naya mako kayati aole alea (7) lo'kiya hane'nea Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'ae naya mako kayati aole alea (7) sanafi'yaka'ae nayapi ali'noa ve'kamo'na inake hu'na lahapa'nepauve nakaeya lapa'kaeya au'ava yatapi ako ake'noanake'a vaya'moki lapa'kaeyafe “Akola maike maike hisaya apavamu hane'ne.” hu'a nehaya'maki lapa'kaeya ako fali'naya vaya'kana nehae.

² Lapau havatapa mai'naya kava ataletapa heteo. Mako yana ako falikefe nehiki ani yana alitapa lo'kiya vaitapa maiyo. Nakaeya akoana Anumaya Koti'nimo aulakale mai au'ava yatapimo'a alakepa ohu'ne. ³ Alakepa ohu'neanaki afi'naya ke lapa'kesa afifi nehutapa a'kame maletapa havi yatape lapaipa aitapa yahae heo. Lapau havatapa mai'naya ya hetitapa o'atalesayana nakaeya kumaya ve'ka "O'mekaiye." hu'a haya afina ne'ea avamete nakaeya anona'a havi ya lapamisoa yafe lapa'kaeyate va'yi hukoa'maki va'yi hisoa kana'a o'afikae. ⁴ O'afikaya'maki mako Satisi kumate ne'maiya vayapati aise vaya'moki kanale'ya hu'a apaipa honi'ya ofai'nea vaya mai'nayanake'a henaka'a efe'ake kena'api havaili'ne'a apatesea kava hu'a nakaeya'ae lo'ka'a u'e'a hukae. ⁵ Sata'ae la hu'a ha'a akase'nisaya vaya'moki ani kava hu'a efe'ake kena'api havaili'nisake'na mako maike maike apavamu hane'nea vaya'moki apa'ki kamale'noa avopi hane'neanake'na ani vaya'ai apa'ki a'na kalo opakauva'maki apa'kaeya apa'ki hu'na kahalitu'na afo'nimo aulakale'ae ko'ku'napi kayo kayo vaya'ai apaulakale'ae "Nakaeya vaya'ni mai'nae." hu'na apa'ki a'na fole aikoe.

⁶ Fate Akufa Avamu'mo'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife nehea ke lapa'kesa hane'nisea'mokitapa afeo.

Filatelfia kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife hu'ne.

⁷ Filatelfia kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aite kava ve'kae inake

hu'ka kao. Nakaeya Anumaya Koti lamake hu aepa'amo'na fate akufa ve'kamo'na Teviti'a kava ya alino mai'nea kava hu'na ki alite'na nakaeya kita ya'ki ne'ataloanakeno mako ve'kamo'a eteno kita o'kikea'maki ete'na kita kimale'nisoana mako ve'kamo'a alino o'ya'kike. Nakaeya inani kava nehoha ve'kamo'na inake hu'na lahapa'nepauve. ⁸ Nakaeya lapa'kaeya mai au'ava yatapi ako ake'noe. Afeo. Lapa'kaeya lapaulakale nakaeya ke hapapaisaya yafe kita ako ya'kimalokeno visaya ka ako hakalo hu'ne. Ya'kimale'noa kita mako ve'kamo'a alino o'kike. Lapa'kaeya lo'kiyatapi aise'a hane'nike'na ako afi'noa'maki lapa'kaeya ke'ni'a a'kame ne'maletapa nakaeya naki alitapa fala o'ki'nae. ⁹ Afeo. Mako vaya'moki inake nehae “Yuta nofi vaya mai'none.” hu'a nehaya'maki kasuke nehu'a Sata nofi vaya mai'nake'na nakaeya apa'kaeya apavale'na lapaiyafi apatesuke'a lapa'kaeyafe “Ako lakase'nae.” hu'a ape hu'a nakaeya lapa'kaeyafe nahau nayamopafati ne'nahaiya kavafe afikae. ¹⁰ Henaka'a aise kanafi ala kana yana mi'ko ma mopale vaya'aite va'yi huno mi'ko vaya alino fa'ko fa'ka hu'kea'maki lapa'kaeya lahapapai'noa ke a'kame male'naya yafe ani kana ya va'yi hisea afina lapau vai'na lapa'kufa ali'na katikoe. ¹¹ Nakaeya makale'a naku naku hu'na ekauva'maki hatapa akase'naya yate anona'a lapamisoa kanale yatapi haviku mako vaya'moki lahapafale'yafenaki afi'naya ke atafa hutapa lo'kiya vaiyo. ¹² Sata'ae la hu'a ha'a akase'naya vayana no'mo fiko yosakana hu'a maisake'na Anumaya Koti'nimo mono nopi

ali'na hetipatesuke'a ete'a o'u'a akola maikae. Mai'nisake'na apa'kufale Anumaya Koti'nimo aki'a kate'na Anumaya Koti'nimo kuma'mo aki'a ko'ku'napakati Anumaya Koti'nimotekati esea kuma'mo aki'a saufa Yelusalemune hu'na aki'a kate'na e'na nakaeya saufa naki'ni'ae apa'kufale kakauve.

¹³ Fate Akufa Avamu'mo'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife nehea ke lapa'kesa hane'nisea'mokitapa afeo.

Leotisia kumate mai'ne'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife hu'ne.

¹⁴ Leotisia kumate mai'ne'a Yisasina apa'ku'a amite'a akaeya ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aite kava ve'kae inake hu'ka kao. Nakaeya lamake'ake kemo aepa'a mai'ne'na ke hu'na fole ne'ai'na efi efi hu'na alakepa ke'ake hu'na fole ne'ai'na nakaeya mi'ko ya Anumaya Koti'a alo hu'nea ya'mo aepa'a mai'ne'na mani ke lahapa'nepauve. ¹⁵⁻¹⁶ Nakaeya lapa'kaeya mai au'ava yatapi ako ake'noana nakaeya ke lapa'kame'ya o'ami'naya'maki afitapa lapaipafi maletetapa atafa hutapa alakepa nohae. Nakaeyateka lapa'kame'ya nami'nininana “Lapa'kaeyatapi yane.” hu'na hunine. Nakaeya ke lapaipafi atafa haninana “Kanalene.” hu'na hunina'maki aise'a lapaipa nami'naya yafe mu naipa kalea vaya mai'nayanake'na lapavale'na yaka hulapatalekaue. ¹⁷ Lapa'kaeya inake hutapa nehae “Nesu afeno'yati hai male'none. Mi'ko ya'afe ho'ka late'ne.” hutapa nehaya'maki lapa'kaeya o'afi'nae. Haviya hutapa mai'nake'a vaya'moki nelapa'ke'a kalaki

ainelapataketapa lapa'kaeya kafu hu vaya mai'netapa lapaulakamo'a apo ka'niketapa lapa'kufa alaka'ake mai'naya yafe o'afi'nae. ¹⁸ Ani yafe lahapa'nepauve nakaeyateti etapa ma ya'yaka miya heo. Moni afeno vaya maisaya yafe lusi kanale yana atafi kamale'naya kolimoni miya heo. Lapa'kufa alaka'ake mai'nisake'a vaya'moki lapa'kesaketapa lapavuya ohisaya yafe efe'ake kena miya hetapa havaiyo. Lapaulakafi falesaya masave'ae miya faisake'na lapamisuketapa kanale'ya hutapa akekae. ¹⁹ Nakaeya mako vaya'aife nahau nayamopafati nahaisike'naena nakaeya ke a'kame malesaya yafe kene'apama'ki'na kayo keve ne'apamoe. Ani yafe lusiya hutapa lapa'kesa afifi nehutapa hao'otake yatapena lapaipa aitapa yahae nehutapa “Mako'ae ani hao'otake kava ohukune.” hutapa lapa'kesa afeo. ²⁰ Afeo. Nakaeya kipate heti'ne'na lapa'kaeyafe ke nehuki mako'ke mako'ke'mokitapa ke'ni afitetapa kita ya'kinatesake'na hai'na lapa'kaeya'ae mai'ne'na ne'ya lo'kata nekaune. ²¹ Sata'ae la hute'a ha'a akasesaya vaya'aife inake hu'na hupatekauve “Nakaeya Sata'ae la hu'na akasete'na afo'nimo'a kava ya alino ne'maiya yate akaeya'ae lo'ka'na faitopale mai'noa kava hutapa nakaeya'ae lo'katapa faitopale mai'netapa kava ya alitapa maikae.” hu'na hupatekauve. ²² Fate Akufa Avamu'mo'a Yisasi ke afikefe ali'a atalu nehaya vaya'aife nehea ke lapa'kesa hane'nisea'mokitapa afeo hu'ne.

4

Ko'ku'napaka mai'ne'a Anumaya Koti aki ali'a asaka nehæ.

¹ Yoni'a inake nehe ma ke hano nehike'na akoana ko'ku'napi mako kita ya'ki'nike'na ne'akokeno hokoteno ufe ake aike'na afi'noa akufa ke mako'ae afoana inake nehe “Male hai'keno. Nakaeya mi'ko ya henaka'a va'yi hisea yana kavelikoe.” nehe. ² Nehike'na makale'a Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'mo'a lusiya huno lo'kiya vaino nakaeyapi eke'na akoana mako ala kava ne ne'maiya yana ko'ku'napi ake'noana ani yate mako ve'ka faitopale mai'ne. ³ Ani yate faitopale mai'nike'na ake'noa ve'kamo akufamo'a kola'ake nehuno alave alave huno kopasi'na alino haleke'na ake'noe. Ake'nokeno mako yosa haitakana fukakina ala kava Ne ne'maiya yatena aino veko hu'nenno alave alave nehuno ano hale'ne. ⁴ Ano ha neleke'na akoana ani hokote'na ake'noa ala kava Ne ne'maiya yate mako tueti fo'a (24'a) kava ne ne'maiya ya'yaka haneno veko hu'nike'a tueti fo'a (24'a) ala ala vaya'moki ani yate faimai'nae. Faimai'ne'a efe'ake kena'api havaili'ne'a apa'kenopale ala kava Ne'mo vai ne'alea ka'kolita kolimonileti alo humale ka'kolita vaili'nae. ⁵ Ala kava Ne ne'maiya yateti kopasi'na alino alave nehuno ha'kali ha'kalu nehuno fate fate ake ne'aiya ya anifati va'yi hu'ne. Ani ala kava Ne ne'maiya ya'mo aulakaleka mako nayatekati aole alea (7) kani'mo'a ano hale'ne. Ani kanina Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'mo nayatekati aole alea (7) lo'kiya'a hane'ne. ⁶ Ani ala kava Ne ne'maiya yatena aulakaleka'ae a'kameleka'ae

mako li kotu'kana yana lelelaleyama'a lamake huno o'maleno kapo'kapo'kana huno alave alave nehea kava hu'ne. Aole'ae aole'ae apavamu'ae anaka'moki ani kava Ne mai'nea ya mai'a veko hu'a ali'a folakapi ate'nae. Folakapi ate'naya anaka'moki apaukosaleka'ae apa'kameleka'ae nesu yate apaulaka haneno veko hu'ne. ⁷ Hokote apavamu'ae anaka kave'ake afu laiyni afukana nehe. Ani'ale apavamu'ae anaka puluma'kakana nehe. Ani'ale apavamu'ae anaka vaya aukosa kali'ne. Ani'ale apavamu'ae anaka hanale haleno ne'vea ha'ki'ki namakana nehe. ⁸ Ani aole'ae aole'ae anaka apavamu hane'nike'a mai'naya anaka'moki mako kaya naya hano huteno mako nayatekati mako'ke alea (6) hapa'kuyaka hanete hanete hu'ne. Apaulaka ameka apa'kufale'ae hapa'ku kapaka'ae nesu yate haneno veko hu'ne. Veko hu'nike'a feluka'ae hani'ainaka'ae yakame huke huke nehu'a inake nehae.

“Anumaya Koti'a mi'ko lo'kiyamo aepa'a mai'neni hao'otake kava ohuno fate akufa ve'ka mai'ne. A'ke'ainaka'ae meni'ae mai'neanakeno henaka'ae akola maike.” hu'a yakame nehae.

⁹⁻¹⁰ Apavamu hane'nike'a mai'naya anaka'moki ala kava Ne ne'maiya yate fai mai'nea ve'ka akola maike maike nehea ve'kae make hu'nae “Kakaeya kaki alita asaka nehuta lusi amuse'ka nehune.” hu'a nehaya kanafi ani tueti fo'a (24'a) ala ala vaya'moki ala kava Ne ne'maiya yate fai mai'nea ve'kamo aulakale apale'ya alo ne'a'a akola maike maike nehea ve'kae “Kakaeya kaki alita asaka nehuta lusi amuse'ka nehune.” nehu'a kava ya alikeno apami'nea kolimonileti alo hu-

male ka'kolita asakimale'a ani kava Ne'mo aiyafi male'nae. ¹¹ Ka'kolita'api ne'male'a yakame kefati inake hu'a nehae.

“Vaehae Anumaya Kotitimoka kakaeya mi'ko yana alo humale'nane. ‘Ina ya hu'na alo hukoe.’ hu'nana yafe mi'ko ya'ko hane'ne. Kakaeya mi'ko yana alo hu'nana yafe katea kava huta ano hale'nea lo'kiya hane'nea kaki'ka alita asaka nehuta lusi kayamufa ve'ka mai'nane huta kaki alita asaka nehune.” hu'a yakame nehae.

Nehake'na nakaeya Yoni'na himonafi ake'noe.

5

Yoni'a mako a'a kafake kimale avo ano a'kama male'nea avo ake'ne.

¹ Nakaeya Yoni'na akoana ani ala kava Ne fai ne'maiya yate faimai'nea ve'kamo lamaka ayapi mako a'a kafake kimale avo hane'ne. Ani avo'mo aoleka'a aupalika avo kamaleteno vaya'moki o'akesaya yafe naya mako kayati aole alea (7) a'kamekana yateti ano a'kama male'ne. ² Ano a'kama male'nike'na ne'akokeno mako lo'kiya'a hane'nea ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a ala kekefafati ka ne'ano inake nehe “Hana ve'kamo'a lo'kiya'a hane'neanakeno mani a'a kafake kite'a a'kameleti a'a a'kama male'naya yana atekaiyanakeno alino a'kao pateno alino va'kalekaiye?” hu'ne. ³ Hu'nike'na akoana kahau a'a lo'kiya'a hane'nisikeno'aena mani avo alino va'kalesikeno atesea ve'ka ko'ku'napaka'ae ma mopale'ae mopamo aku'ainaka'ae o'mai'ne. ⁴ O'mai'nike'na ake'noanakeno mako ve'kamo'a

alino va'kalesea lo'kiya'a o'male'neanakeno ani avo alino va'kalesikeno atesea ve'ka o'mai'nea yafe lusiya hu'na avi le'noe. ⁵ Avi nelokeno mako ala ala ve'kamo'a nakaeyafe inake nehe “Avi ole'ka mani yafe afeo mako ve'kamo'a Teviti akeho'amo'a Yuta nofi ve'kamo'a ako ala huno akase'nea ve'ka kave'ake laiyni afukana huno Sata'ae hao'otake kava'ae fali ya'ae la huno ako hano akase'ne. Satana hano akase'nea yafe ani avote naya mako kayati aole alea (7) a'kameleti ano a'kama male'nea ya alino ha'kao huno alino va'kalekaiye.” hu'ne.

Yoni'a Sipi Sipi Ana'au'akana ve'ka ake'ne.

⁶ Akoana ani ala kava Ne ne'maiya yate mako Sipi Sipi Ana'au'a hakeno fali'nea afukana nehuno heti'nike'a aole'ae aole'ae apavamu hane'nike'a mai'naya anaka'ae tueti fo'a (24'a) ala ala vaya'ae akaeya mai'a veko hute'nake'na ake'noe. Ake'noana ani Sipi Sipi Ana'au'a naya mako kayati aole alea (7) ave'ae naya mako kayati aole alea (7) aulaka'ae hane'ne. Ani aulakamo aepa'amo'a inake nehe. Mako nay-atekati aole alea (7) lo'kiya'a hane'nea Anu-maya Koti Fate Akufa Avamu'a mai'nikeno Anu-maya Koti'a ani avamu'a hutekeno mi'ko mopale uneno nehe. ⁷ Ani Sipi Sipi Ana'au'amo'a uno ani avo ala kava Ne ne'maiya yate mai'nea ve'kamo lamaka ayapati ali'ne. ⁸ Alike'a apavamu hane'nike'a mai'naya anaka'ae tueti fo'a (24'a) ala ala vaya'yaka'ae ani Sipi Sipi Ana'au'amo aiyafi u'a ape hu'ne'a mi'ko'amoki vaya'moki ne'amakikeno ake ne'aiya kitakana

ya'ae kolimonileti alo humale'nea lape'ae atafa nehae. Ani lapepi mana'ake halina ne'aiya la'nefa havaite'ne. Ani mana'ake halinamo aepa'amo'a ina ya huno hane'ne Anumayamo vaya'moki Anumayamoteka ke hu'a aki ali'a asaka nehu'a afine'kakeno Anumayamo'a afino aipa kanale hikenno haka'ake mana ne'afea kava hu'ne. ⁹ Ani lape atafa nehu'a inake hu'a ani Sipi Sipi Ana'au'ae saufa yakame nehakae.

“Kakaeya kahake'ka fali'nana kola'kaleti mi'ko alu nofi nofi vaya'ae fate fate apa'ke ne'aiya vaya'ae alu apa'kufa'ae apa'kufa'ae vaya'ae alu kote kote ne'maiya vaya'ae mi'ko kakaeya fali'nana kola'kaleti ako miya faipate'nane. Ani vayana hao'otake ya'apimo'a alino nofi kipate'nike'ka anifati kalu hete'ka apavayu hu'ka Anumaya Koti vaya maisaya yafe miya faipate'nane. Ani kava hu'nana yafe kakaeya kanale kate'nea ve'kake'ka ani ano kafake kimale avo a'kameleti ano a'kama male'nea avo ali'ka ha'kao hisana lo'kiya'ka hane'ne. ¹⁰ Kakaeya Anumaya Koti vaya maisaya yafe hupatete'ka Anumaya Koti kava yakaipatesea yapi apatanake'a Anumaya Koti aki ali'a asaka nehu'a akaeya ali'ya ne'ali'a mopale vaya'aite kava hukae.” hu'a yakame kefati hakake'na afi'noe.

Sipi Sipi Ana'au'amo aki ali'a asaka nehae.

¹¹ Afite'na akoana nesu yate ko'ku'napi kayo kayo vaya'moki lakesa afime uketa atalonama'a vaya'moki mi'ko tauseni milioni vaya'ae mi'ko

tauseni tauseni vaya'ae heti'a Anumaya Koti'a fai ne'maiya yate'ae aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anaka'ae tueti fo'a (24'a) ala ala vaya'yaka'ae mai'a veko hu'a mai'ne'a yakame nehakake'na afi'noe. ¹² Ala kekefafati yakame nehake'a inake hu'a yakamefati nehae

“Ani Sipi Sipi Ana'au'akana ve'ka ako hakeno fali'nea yafe lusi kanale ve'ka mai'nea yafe atea ya huno lusi lo'kiya'a hane'nikeno mi'ko kanale ya aliteno kanale akenopa hale'nea ve'ka mai'neanakeno mi'ko kava hisea lo'kiya'a hanete ano halesea lo'kiya'ae hanete hu'nea ve'kamo aki hane'niki hanale alita asaka hisunakeno akaeya mi'ko amuse hisea ya alise.” hu'a nehae.

¹³ Nehakake'na afoana mi'ko Anumaya Koti'a ko'ku'napi alo humaleke'a mai'naya ya'ae mopale mai'naya ya'ae mopa aku'ainaka mai'naya ya'ae lipi mai'naya ya'ae mi'ko'amoki inake hu'a nehae

“Ala kava Ne ne'maiya yate fai ne'maiya Anumaya Kotitimoka'ae Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamoka'ae akola mi'ko kanale amuse hisa'a ya hanese. Ano ha nelea lo'kiya hane'nea lana'ki hane'neanaketa hanale alita asaka nehisunakeno kava hisa'a lo'kiyatani haneke haneke hise.” hu'a nehae.

¹⁴ Nehake'a aole'ae aole'ae apavamu'a hane'nea anaka'moki “Lamake hae.” hu'a hake'a tueti fo'a (24'a) ala ala vaya'yaka'ae ape hu'a Anumaya Koti aki'ae Yisasi aki'ae ali'a asaka nehae.

6

Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a a'kameleti ano a'kama male'nea ya alino ha'kao nehe.

¹ Nakaeya Yoni'na ake'noana Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a eno mako'ke a'kameleti ano a'kama male'nea yana ako alino a'kao paeke'na ake'noana aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anakapati mako ve'kamo'a ke hike'na afi'noana ko'ku'napati ha'kali ha'kalu nehuno ake ne'aiya akekana huno nakaeyafe “Eno.” hu'ne. ² Nehike'na ake'noana mako efe hosi afumo akofetule mako ve'ka faitopale mai'nenno ati keve'a ali'nike'a ka'kolita kame vaya kame hu'a hapa'a apane'kasaya vaya'moki ne'vaiya ka'kolita ami'nakeno la huno mako'ae kame vaya'a hapano apa'kasesea yafe u'ne.

³ U'nikeno Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a eno anile a'kameleti ano a'kama male'nea yana ako alino a'kao nepaeke'na ake'noana aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anakapati anile napa tu ve'kamo'a nakaeyafe “Eno.” hike'na afi'noe.

⁴ Ke hike'na ake'noana mako haesa hosi afumo akofetule mako ve'ka faimai'nike'na ne'akokeno Anumaya Koti'a atalekeno yuna he'a maisaya kavana mi'ko mopaleka hano hisea lo'kiya'a ani ve'ka amiteno mi'ko mopale vaya la nehu'a hapaesake'a falisaya kava hukae. Ani ve'ka lusi ave ne'nea sasu'me amikeno ne'ale.

⁵ Alikeno Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a eno aole'ae mako'ae alea a'kameleti ano a'kama male'nea yana ako alino a'kao paeke'na nakaeya ake'noana aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anakapati anile napa tali ve'kamo'a nakaeyafe

“Eno.” hike'na ake'noana anupa hosi afumo akofetule mako ve'ka faimai'neni sikeli nehaya ya ayapi ali'ne. ⁶ Ali'nike'na ne'ake'na afi'noana aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anakapati mako ake aike'na afi'noana inake nehe “Mako'ke ve'kamo'a mako'ke afina ali'ya aliteno hano huno une ne'alea miyateti aole aise samolapi laisi alaka'a fa'ko hu'ka ameo. Ani miya kamitesike'ka naya mako kayati mako'ke (6) maya ani kava hu'ka ameo. Ani kava hu'ka apamikana'maki olivi yosamo alakafati masave ne'alea yosayaka'ae nofi alakamo li'a ali'a lapai'a ne'naya nofi alaka'ae ali'ka haviya oho.” huno anupa hosi afumo akofetule faimai'nea ve'kae ha'nepaike'na afi'noe.

⁷ Afi'nokeno Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a aole'ae aole'ae a'kameleti ano a'kama male'nea yana ako alino a'kao paeke'na nakaeya ake'noana aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anakapati napa fo ve'kamo'a nakaeyafe “Eno.” hu'ne. ⁸ Ani ke hike'na ne'akokeno mako ku'kupa hosi afumo akofetule mako ve'ka faimai'ne. Ani faimai'nea ve'kamo aki'a vava hapano falisea ve'kae huno aki'a hane'ne. Huno hane'nikeno ani ve'kamo a'kameleka mako ve'ka fali'naya vava ne'vava kumane hu'a aki ne'aya ve'ka e'ne. Ekeno Anumaya Koti'a mi'ko mopale mai'naya vava'aina aole'ae aole'ae ano fa'ko humale'nea vayapati aole'ae mako'ae anaka ne'apataleno mako anaka'a hapa'ana falisa'a lo'kiya'ani anami'ne. Ani aole ve'kalana lusi lo'kiya anamike'ana mako vava ala kamefati hapa'a falike'a mako'amoki kafu hute'a falike'a

mako'amoki fate fate kali ali'a falike'a mako
vaya'a afela kalayakamoki hapake'a fali'nae. Ani
ve'kala'mokani hapaesake'a falisaya lo'kiya'ani
anami'ne.

⁹ Ani Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a naya
mako kaya (5) a'kameleti ano a'kama male'nea
yana ako alino a'kao paeke'na ake'noana
Anumayamofe apa'kesa afi'a sipi sipi afu he'a
ne'kaya atalu'ya'kana ya ko'ku'napi hane'nike'na
ake'noana ani atalu'ya'mo aepafi fali'naya
vaya'ai apame apa'ke'noe. Ani vaya'moki
Anumaya Koti ke afite'a atafa hu'ne'a hu'a fole
ai'naya yafe hapake'a fali'naya vaya'ai apame ani
ko'ku'napi hane'nea atalu'ya'mo aepafi hane'ne.

¹⁰ Ani apame'yaka mai'ne'a ala kekefafati
make hu'a nehae “Mi'ko lo'kiya'ka hane'nea
Anumayatimoka fate akufa ve'kamoka lamake
ke'ake nehane. Mopale vaya'moki lahaketa
faliteta manile mai'none. Na kanale kakaeya
ani kava hulata'nea yafe kake hupatete'ka havi
kava hulata'naya anona'a apamikane?” hu'a
nehae.

¹¹ Nehakeno efe'ake yatala kena'api
apamiteno inake huno hapapai'ne “Maitapa falu
hutesake'a nepu lapasaki lapa'kaeya hu'naya
kava hu'a Yisasi ali'ya ne'ali'a akaeya ke hu'a
fole ne'aiya yafe lapa'kaeya hulapate'naya kava
hu'a hapaesake'a falite'a esake'na kame vayatapi
kake hupatekauve.” hu'ne.

¹² Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a naya mako
kayati mako'ke'a alea (6) a'kameleti ano a'kama
male'nea yana ako alino a'kao paeke'na nakaeya
ake'noana ala imima ne'alikeno yakemo'a asu
hekeno hani'ake nehuno hani'kikeno i'ka'mo'a

haesa nehuno alino kola'ake hu'ne. ¹³ Ko ne'aino yasi alikeno yosamo'a kosali kosali nehikeno alaka'a alaki nelavea avamete maleno ko'ku'napakati sanafi'yaka atafailavi atafailavi hu'a lavi'nae. ¹⁴ Yuku alitapa kafake'kitapa haya ne'vaiya avamete ko'ku'na'mo'a fanane hike'a mi'ko avima'yaka'ae li folakapi hane'nea mopayaka'ae no'api atale'a alule u'e'a hu'nae. ¹⁵ Ani kava nehike'a mi'ko mopale mai'naya ala yahauve vaya'ae ala kava vaya'ae ati vaya'aite kava vaya'ae ala afeno male'naya vaya'ae lo'kiya'api hane'nea vaya'ae alu ve'kamo ali'ya ne'ali'a miya no'alea vaya'ae apa'kai'api ali'ya ne'alea vaya'ae lusi apamo'yo ne'ai'a “Hanate fala'kisune?” hute'a apaune he'a u'a yafa'kapi fale'a ne'mai'a avimateka hane'nea ala ala yafapi fala'ki'a mai'nae. ¹⁶ Fala'ki'a mai'ne'a ka ka nehu'a mi'ko avima'ae yafa'ae fe inake hu'a nehake “Lakaeya ala kava Ne ne'maiya yate fai'mai'nea ve'kamo aulakale Anumaya Koti aulakale lusi koli nehuta o'maisuna lakesa ne'afune. Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a lusi hai vai nelateketa koli nehunaki avima'mokitapa a'kalafalavitapa lakaeya aita ati kalateo.” hu'nae. ¹⁷ Ani ve'kala'mokani hanai vailate'na'anake'ana kake hulatesa'a kana ako va'yi hu'neanakeno hana akufa ve'kamo'a anaulakale heti'neni ani kake huno ana'kasekaiye hake'na henaka'a va'yi hisea yana himonafi ake'noe.

7

Anumayamo'a Isaleli vaya'ai hapanile apate'nea aki'a ano a'kamapate'ne.

¹ Ani ke afite'na ake'noana aole'ae aole'ae ko'ku'napi kayo kayo vaya'moki aole'ae aole'ae mopa atupaleka hetia mai'ne'a mopale hane'nea aole'ae aole'ae yasi atafa hu'a alaki huli'nakeno ani yasimo'a laka ne'nikeno mopale hane'nea ya'ae hake li'ae yosayaka'ae ali'a kosali kosali nohae. ² Kosali kosali nohike'na ake'noana mako ko'ku'napi kayo kayo ve'ka yake haineno va'yi neheatekati haino ne'eno avamu'a hane'nea Anumaya Koti'a akai'a aki vaya'a apate'nea aki'a ano a'kamapatesea yana ayapi ali'neni ani aole'ae aole'ae ko'ku'napi kayo kayo vaya mopa'ae hake li'ae ali'a haviya hisaya lo'kiya'api apami'nea ko'ku'napi kayo kayo vaya'aife ala kekefafati inake huno hapapai'ne. ³ “Lapa'kaeya mopa'ae hake li'ae yosa'ae alitapa haviya hukefe haya vayana ataletapa lakeva mai'niketa lakaeya hokoteta Anumaya Kotitimo ali'ya vaya'ai hapanile Anumayamo apate'nea aki'a ata a'kamapatetesunaketapa henaka'a ani ya'yaka alitapa haviya hukae.” hu'ne. ⁴ Hu'nike'na afi'noana kahalituno hapanile avo kamale'nea vayana vani hataleti foti fo tauseni (144,000) Isaleli vaya alu nofipati alu nofipati apavaleno aki'a ano a'kamapate'ne.

⁵ Yuta nofipati naiyalekati aole alea tauseni (12,000) vaya huno kahalitu'ne. Lupeni nofipati 12,000 vaya huno kahalitu'ne. Kati nofipati 12,000 vaya huno kahalitu'ne. ⁶ Asa nofipati 12,000 vaya huno kahalitu'ne. Napatalai nofipati 12,000 vaya huno kahalitu'ne. Manasa nofipati 12,000 vaya huno kahalitu'ne. ⁷ Simioni nofi-

pati 12,000 vava huno kahalitu'ne. Li-vae nofipati 12,000 vava huno kahalitu'ne. Isa'ka nofipati 12,000 vava huno kahalitu'ne. ⁸ Sepiulani nofipati 12,000 vava huno kahalitu'ne. Yosefe nofipati 12,000 vava huno kahalitu'ne. Penisameni nofipati 12,000 vava huno kahalitu'ne. Kahalituteno aki'a hapanile kamale kamale hu'ne.

Alama'a ve a'nemoki Anumaya Koti aki ali'a asaka nehae.

⁹ Anumayamo'a huno kahalitu'nea vava ake'noana lakesa afiketa atalona ve a'neyaka mi'ko nofipati vava'ae mi'ko fate fate apa'ke ne'aiya vava'ae mi'ko alu apa'kufa'ae vava'ae mi'ko kotekati e'naya vava'ae mi'ko Anumaya Koti fai ne'maiya ya'mo aulakale'ae Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo aulakale'ae heti'a mai'ne'a efe'ake yatala kena'api havaili'ne'a masu haita'a alite alite hu'a mai'nae. ¹⁰ Mai'ne'a ala kekefafati inake hu'a nehae

“Kava Ne fai ne'maiya yate mai'nea Anumaya Kotitimo'ae Sipi Sipi Ana'au'akana ve'ka'ae laku lame ako ali'ana katilate'na'a ya'mo aepa'a mai'na'ae.” hu'a nehae.

¹¹ Nehake'a mi'ko ko'ku'napi kayo kayo vava'moki heti'a Anumaya Koti fai ne'maiya yate tueti fo'a (24'a) ala ala vava'yaka'ae aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anaka'ae mai'a veko hupate'ne'a mi'ko'amoki ani ala kava Ne ne'maiya yate apale'ya faite'a apa'ko'ya nefai'a Anumaya Koti aki ali'a asaka nehae. ¹² Inake hu'a nehae

“Lamake nehae. Anumaya Koti'a mi'ko amuse hutesuna ya alise. Ano hale'nea lo'kiya'a hane'nea ve'kamo aki'a hane'nikeno akenopa ha nelea ve'ka mai'nea yafe aki'a alita asaka nehuta lusi amuse hutesune. Akai'a kava yakaisea lo'kiya'a akola haneke haneke huno hanese. Lamake.”

Apa'kafu ne'kea yana meni hano he.

¹³ Ani ke hutakeno mako ala ala ve'kamo'a nakaeyafe inake huno nafine'ke “Ani efe'ake yatala kena havaili'naya vayana nalakae? Hanatekati e'nae?” huno nafine'ke.

¹⁴ Nafikeke'na nakaeya Yoni'na akaeyafe inake hu'na nehoe “Amuse'ka nehuki kakaeya afi'nane.” hu'na nehukeno nakaeyafe inake nehe “Ani vayana lusi kana hapau'nea kanafi mai'ne'a lo'kiya ne'vai'a hao'otake ya'ape apa'kesa afite'a fali'nea Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo kola'aleti ako kena'api sese hu'a efe'ake hu'naya vaya e'a mai'nae.

¹⁵ Ani yafe apa'kaeya Anumaya Koti'a fai ne'maiya ya'mo aulakale heti'a mai'ne'a feluka'ae hani'ainaka'ae no'afi mai'ne'a akaeya aki ali'a asaka nehu'a ali'ya'a ne'alikeno Anumaya Koti'a hapau ne'vaino kava ne'yakaiye. ¹⁶ Kava yakai'neanakeno mako'ae apa'ka olekaiye. Mako'ae life ohapauke. Yakemo'a amu'ko huno leno o'apasakekaiye. ¹⁷ O'apasakekaiya'maki Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a Anumaya Koti fai ne'maiya ya'mo folakapi mai'nenno sipi sipile kava ve'kakana huno

li nehakea liteka apavaleno uno apate-sike'a maike maike hu lina nesakeno Anumaya Koti'a apaunu alino kalo pate-sike'a mako'ae avi olekae." huno hike'na nakaeya Yoni'na ani ya himonafi ake'noe.

8

Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a seveni'a a'kameleti ano a'kama male'nea yana alino a'kao pa'ne.

¹ Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a alakana a'kame ano a'kama male'nea yana ako alino a'kao nepaeke'a ko'ku'napi hane'nea ya'moki kanake kanake ohu'a mi'ko'amoki ke ohu'a aise'a aupa kana hap aova ani kava hu'ne. ² Ke ohu'a maitake'na ake'noana naya mako kayati aole alea (7) ko'ku'napi kayo kayo vaya Anumaya Koti aulakale heti'nakeno naya mako kayati aole alea (7) ufe apamike'a ali'nae.

³ Ali'nakeno ko'ku'napi mako kayo kayo ve'ka eke'na ake'noana mako kolimonileti alo humale lape ayapi ali'nenno afu he'a ne'kaya atalu'ya hane'neate heti mai'nikeno lusi mana'ake nehea la'nefa halina ani lapepi alino amikeno ala Ne faine'maiya ya'mo aulakale hane'nea yana kolimonileti alo humale atalu'yate uno male'nenno Yisasina apa'ku'a ami'naya vaya'moki Anumayamoteka ke hu'a afine'kaya ya'ae mana'ake halina'ae lo'kano Anumayaleka haisikeno kanale mana'a afise huno lo'kano male'ne. ⁴ Male'nikeno Anumayamoteka apa'ku'a ami'naya vaya'moki afine'kaya ya'ae ani mana'ake halina'ae ani kayo kayo ve'kamo

ayapati Anumayamo aulakale lo'ka'ana nehai'ae.
⁵ Nehaikeno ani ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a kolimonileti alo humale lape alino ani atalu'yate ata nelea atafati ata nelea ho'kanufa alino ani lapepi maleno havaiteteno ani ata lapena ko'ku'napakati mopafaka yaka hutalekeno ha'kali ha'kalu nehikeno kopasi'na alino alave nehikeno mako ake ne'aino imima ne'ale.

Aole'ae aole'ae ko'ku'napi kayo kayo anaka'moki ufe a'nae.

⁶ Naya mako kayati aole alea (7) ufe ali'naya ko'ku'napi kayo kayo vaya'moki ani ufe'api ae-saya yafe ali'a avatati nehae. ⁷ Avatati nehakeno hokote kayo kayo ve'kamo'a akai'a ufe ne'aekeno ko'mopa ko'ae ata'ae kola'ae fole aitekeno mopale atalekeno lavi'ne. Lavi'nikeno mi'ko ma mopa aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako kaya'a aupalika'ae mi'ko ani mopale hane'nea ya'ae mi'ko yosayaka'ae mi'ko mopale hane'nea hafepa'ae atamo'a leno asake'ne.

⁸ Leno asaketekeno napa tu kayo kayo ve'kamo'a akai'a ufe ne'aekeno ala avima'kana yana ata nelekeno hake lipi asakaulavi'ne. Nelavikeno ani hake lina aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako kaya'a alino kola'ake hu'ne. ⁹ Kola'ake hu'nea yafe ani aupalika ne'maiya fayayaka'ae mako lipi mai'naya ya'ae fali'nake'a ani aupalika hane'nea lipi kaleyaka'ae alaki alino haviya hutale'ne.

¹⁰⁻¹¹ Haviya hutekeno napa tali kayo kayo ve'kamo'a akai'a ufe ne'aekeno ala sanafi'mo aki'a nami hu'a nehaya sanafina

ata kani'kana huno nelea kava nehuno ko'ku'napakati elinekeno mi'ko mopa alino aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako kaya aupalika hane'nea li'yaka'ae li nehakea kelifi'ae nelavikeno aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako aupalika'a hane'nea lipi nami hane'nike'a ne'naya vaya nesu ya fali'nae.

¹² Fali'nakeno napa fo kayo kayo ve'kamo'a akai'a ufe ne'aekeno yake'ae i'ka'ae aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako kaya aupalika'a asu he'ne. Sanafi'yaka'ae ani ya huno aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mi'ko sanafi'afati mako kaya aupalika'a'api ani kava hu'a asu he'nae. Asu he'naya yafe yakemo'a ano ha nelea ya'a aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako kaya aupalika'a yake olekeno lusi hani'kiteno lusi metapu a'ne. Metapu a'nikeno i'ka'ae sanafi'ae ani kava hu'a aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako kaya aupalika'a ha olekeno lusi hani'kiteno lusi metapu a'ne.

¹³ Nakaeya Yoni'na mako ala ha'ki'kikefa ko'ku'na'mo folakapi haleno vike'na ne'akokeno ala kekefafati inake nehe “Nahau'neo nahau'neo ma mopafi mai'naya vaya'mokitapaena lusi nahau hulapatoe. Aole'ae mako'ae ko'ku'napi kayo kayo vaya'moki ufe ne'aesayana lusi kana ya mopafi mai'naya vaya'mokitapale va'yi hukike'nae lusi nahau hunelapatoe.” huno hike'na afi'noe.

9

Napa faefu ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a

akai'a ufe ne'aeye.

¹ Napa faefu ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a akai'a ufe ne'aekeno mako sanafi ko'ku'napakati atafailavino mopale lavi'nikeno mako afepi lavi'nea keli ayoma'a o'male kelimo kita ya'kisea ki ani sanafi amikeno ali'ne. ² Aliteno ani kelimo kita ya'kikeno ani kelifatina lusi halinamo'a muti muti huno hai'nea ya'mo'a mako ala ata kakeno ne'aiya halinakana huno hai'nenno yakemo aulakale'ae ko'ku'nate'ae aino ati'kaekeno alino hani'ake hu'ne. ³ Hani'ake hike'a ani halinafati lusi kenu'yaka mopale fole aitakeno vaya a'kafu hanisaya lo'kiya'api apamike'a a'kafu hanikeno heki'yavemo hapaekeno lusi apa'kafu ne'kea akufa kava hu'ne. ⁴ Ani kenu'yakaena inake huno nehe “Hafepa'ae kahau'ae yosayaka'ae o'nekaya'maki Anumaya Koti aki'a hapanile ka o'apate'nisea vaya'ai apa'kufa'ake a'kafu hanisake'a apa'kafu ya alisae.” hu'ne. ⁵ Naya mako kaya i'ka'ake apa'kafu kisea ya apamite apamite hukaya'maki alaki hapaesake'a falisaya lo'kiya'api o'apami'neanake'a a'kafu hanike'a apa'kafu ne'kea yana heki'yavemo'a hapaeke'a apa'kafu ne'kea akufa kavana akaseno lusi apa'kafu ki'ne. ⁶ Ani apa'kafu kisea afina vaya'moki falisaya apa'kesa afikaya'maki ofalikae. Apa'kafu ki'nea yafe lusiya hu'a falisaya kafena kahau akaya'maki ofalikae.

⁷ Ofali'nake'a ani kenu'yakamoki hosi afukana nehu'a la hukefe nehaya hosikana nehu'a apa'kenopale kolimonileti alo humale ka'kolita vaili'nakeno apaukosamo'a vaya apaukosa kali'ne. ⁸ Ani kenu'yakamoki apayo'kamo'a

mako oyafa a'nemoki yatala apayo'kakana hu'nike'a apave'mo'a kave'ake afu laiyoni afumoki apave'kana huno hane'ne. ⁹ Hane'nike'a ani kenu'yakamoki hapaifi'yalena kapaleti alo humale haleku'kana ya vaili'nakeno hapa'kumo'a lusi ake ne'aike'a vaya'moki ala kame hu'kefe nehatakaya akufa ke nehae. ¹⁰ Ani kenu'yakamoki apaiko'yafi mako ne'kayakana yana heki'yavemo ano halake aine'apatea ya'kana hu'neanake'a ani apaiko'yafi hane'nea ne'kayaleti naya mako kaya hano hea i'ka'mo aku'ainaka vaya a'a halake aine'apate'a ali'a haviya hupate'nae. ¹¹ Haviya hupatakeno ala kava ve'ka'api Sata kayo kayo ve'ka'a ayoma'a o'male kelile kava ve'kamo aki'a Yuta vaya'ai ke Hipalu kefati Apatoni hu'a aki ne'ae. Kali'ki kefati Apolioni hu'a aki ne'aketa lakaeya kefati inake huta aki ne'aone “Mi'ko vaya alino haviya hupatesike'a falisaya ve'kae.” huta nehune.

¹² Kenu'yakamoki ali'a haviya hupate'naya kava hano hu'nea'maki nahau'neo aole lusi kana yatalana hane'neanakeno lapa'kaeyate ekaiye.

Napa sikisi kayo kayo ve'kamo'a ufe ne'aeye.

¹³ Napa sikisi kayo kayo ve'kamo'a akai'a ufe aeke'na afi'noana Anumaya Koti aulakale hane'nea kolimonileti alo humale atalu'ya'mo aole'ae aole'ae atupaleti mako ake aike'na afi'noe. ¹⁴ Afi'nokeno napa sikisi kayo kayo ve'ka ufe ali'nea ve'kaena inake hu'ne “Aole'ae aole'ae ko'ku'napi kayo kayo vaya Yufaletisi lite nofi hupate'naya kayo kayo vaya'aina kalu he'ka apataleke'a veo.” hu'ne.

15 Ani ko'ku'napi kayo kayo vava'aina mani kafufi'ae mani i'kate'ae mani afina'ae mani yakemo aku'ainaka'ae fole aisea yafe nofipi apatafa hu'nikeno ani kana'a va'yi hikenofipati kalu hepate'ne. Anumaya Koti'a mi'ko mopale vava'aina aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati inake he "Fa'ko humale'nea vayapati mako kaya'a hapaek'e'a faleo." huno hiki'a ani aole'ae aole'ae kayo kayo vava'aina apataleke'a ani kava nehae. ¹⁶ Ani kava nehake'a apaya hu'a hapaesaya ati vava o'afunama'a vava tu hataleti milioni (200,000,000) hosimo akofetule faimai'naya ati vava mai'nake'a ani napa nahapaike'na nakaeya Yoni'na afi'noe. ¹⁷⁻¹⁸ Afite'na himonafi apa'ke'noana ani hosimo akofetule faimai'naya vava'moki hapaifi'yalena haesa haleku'ae o'ko haleku'ae ku'kupa haleku'ae a'a afaili'nake'a hosiyaakamoki apa'kenopamo'a kave'ake afu laiyoni afumoki apa'kenopakana nehike'a atamo'ae halinamo'ae hi'mana'ake ata nelea yafa'yaka'ae apavayafati hatilavikeno mi'ko mopale vava'aina aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako kaya aupalika vava'aina ani hosimoki apavayafati hati lavea aole'ae mako'ae ya'mo'a ata'ae halina'ae hi'mana'ake ata nelea yafa'yakaleti'ae vava hapake'a fali'nae. ¹⁹ Ani hosimoki hapaesaya lo'kiya'api apavayafi'ae apaiko'yafi'ae hane'nike'a apaiko'yamo'a kuyuma'kana hu'neanake'a ani apaiko'yaleti a'kafu hanisaya apa'kenopa hane'nike'a vava a'kafu hanike'a nefalike'na himonafi apa'ke'noe.

²⁰ Fali'naya'maki ani aole'ae mako'ae ali'a

haviya hu'naya ya'mo'a hapaek'e'a ofali'naya
 vava hao'otake kava hu'naya yafe apaipa ai'a
 yahae nohae. Apayateti alo humale anumaya'api
 kolimonileti'ae efe yafateti'ae haesa yafateti'ae
 afa yafateti'ae yosaleti'ae alo humale ya'ae
 "Anumayati mai'nae." hu'a nehaya'maki ani
 ya'yaka apaulaka o'ake'a ke o'afi'a ka u'e'a
 nohaya yate apa'ki ali'a asaka nehu'a Sata
 afe'yakamoki apa'ki'ae ali'a asaka nehu'a "Anu-
 mayati mai'nae." hu'a nehaya'maki ne'apatale'a
 Anumayamo aki ali'a asaka nohae. ²¹ Ali'a
 asaka ohu'a vava hapa'a fali kava'ae analisa
 kava'ae kumai kava'ae kumaya'ya hulitata ne-
 haya kava'ae apa'kesa ne'afi'a apaipa ai'a ya-
 hae nohae.

10

*Ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a Yonina avo
 kamale pepa amikeno ne'ne.*

¹ Nakaeya Yoni'na mako lo'kiya'ake kayo kayo
 ve'ka ko'ku'napakati elino ne'eke'na ake'noana
 hiya'mo'a akufalena aino au'vaitekeno
 akenopale fukakina'mo'a maleno fakaki'nikeno
 aukosamo'a yakemo nehea kava nehikeno aole
 aiyala'mokani ata nelea fiko yosamo'a kaluvi
 ne'aiya kava huno kaluvi ne'aikeno eline'ne.

² Elino ne'eke'na ake'noana akaeya mako aise
 ano kafake kimaleteno alino va'kale male'nea
 avona ayapi hane'nikeno lamaka aiya'a hake
 li'mo akotofule ateno haoka aiya'a mopale
 ano atalatale huno mai'ne. ³ Mai'nenno laiyoni
 afumo ake ne'aiya kava huno ake ne'aino ka
 ne'aekeno naya mako kayati aole alea (7) afina

ha'kali ha'kalu nehikeno lusiya huno ala ake ne'aiye. ⁴ Mako nayatekati aole alea (7) afina ha'kali ha'kalu hea ke afite'na avopi ani ke kakefe nehukeno ko'ku'napati mako ake aiya kemo'a inake huno hike'na afi'noe “Ani ke mako nayatekati aole alea (7) afina ha'kali ha'kalu hu'nea ke avopi kakefe hana ke o'ka'ka kakesafi afi'ka fala'kileo.” huno hike'na afi'noe.

⁵ Ani ko'ku'napi kayo kayo ve'ka li avoyale'ae mopale'ae ano atalatale hu'nike'na ake'noa ve'kamo'a lamaka aya'a hanaleka alino asaka hu'ne. ⁶ Asaka huli'neni inake nehe “Anumaya Koti'a maike maike huno mi'ko afina avamu'ae ve'kamo'a akai'ake ko'ku'na'ae ko'ku'napi hane'nea ya'ae mopa'ae mopafi hane'nea ya'ae hake li'ae hake lipi hane'nea ya'yaka'ae alo hu'nea Anumayamo aulakale mani nehoha ke lamake nehoe. Anumaya Koti'a mako'ae lakeva o'maikea'maki makale mi'ko ya fole aisea yana fole aike. ⁷ Fole aikea'maki napa seveni ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a akai'a ufe akefe hea afina Anumaya Koti'a a'ke'ainaka akai'a ali'ya ali'naya apaune vaya hapapai'nea ke fala'kino hane'nea ke fole aino ne'ya'a alitekeno lamake huke.” hu'ne.

⁸ Hu'nike'na nakaeya Yoni'na hokote'na ko'ku'napati afi'noa kemo'a eteno inake huno nahapai'ne “Kakaeya hake li'mo avoyale'ae mopale'ae aiya ano atalatale huno heti'nea ko'ku'napi kayo kayo ve'kale ute'ka ayapi hane'nea avona u'ka aleo.” nehe. ⁹ Nehike'na nakaeya ani ko'ku'napi kayo kayo ve'kale u'na inake hu'na hoe “Kakaeya ani aise avona

nameo.” hukeno nakaeyafe inake he “Kakaeya ali'ka no. Nesanana kavayafina lumemo li'mo nehea kava huno haka'ake hinake'ka nekana'maki kaipafi laviseana atu'ake huke.” nehe. ¹⁰ Nehike'na nakaeya ani aise avona kayo kayo ve'kamo ayapati ali'na nokeno navayafi lumemo li'mo nehea ya huno haka nahaiyanaki ne'na na'kaitalokeno naipafaka laveateka atu'ake he.

¹¹ Atu'ake nehikeno nakaeya Yoni'nae inake huno nahapai'ne “Kakaeya mako'ae fate fate apa'kufa kali'nea vaya'ae alu kote kote mai'naya vaya'ae alu apa'ke alu apa'ke ne'aiya vaya'ae ala kava vaya'ae Anumaya Koti ke hu'ka fole ai'ka hapapaikane.” hu'a nehae.

11

Aole ve'kala'mokani Anumayamo ke hu'ana fole ne'ai'ae.

¹ Ko'ku'napi kayo kayo vaya'moki male'na akeke akeke hu'na hapalisoa ya kayo namite'a inake hae “Kakaeya heti'ka Anumaya Koti mono no'ae sala mana haise hu'a ne'kaya atalu'ya'ae male'ka akeke akeke hu'ka hapali'ka akete'ka ani nopi mai'ne'a Anumayamo aki ali'a asaka nehaya vayana hapali'ka ako. ² Hapalite'ka ma'aileka hane'nea mopa male'ka akeke akeke hu'ka ohapaleo. Ani aupalika Anumaya Koti ke no'afisaya vaya'aina Anumaya Koti apami'nike'a foti tu'a (42) i'ka (1,260 afina) ani vaya'moki Anumaya Koti fate akufa kumana apaiyaleti apaiya alitata hu'a a'a haviya hukae. ³ A'a haviya nehisake'na aole ve'kala nakaeya ke hu'ana fole

ne'ai'a ve'kala lo'kiya'ni'a anamite'na hunate-suke'ana kayavo kena havaili'ne'ana nakaeya ke hu'ana fole ne'ai'ana ani foti tu'a (42) i'ka (1,260 afina) nakaeya ke hu'ana fole aika'ae.” huno hike'na nakaeya Yoni'na afi'noe.

⁴ Ani aole ve'kalana aole olivi yosakana nehu'ana aole ata kani'kana hu'na'a ve'kala mai'na'anake'ana mi'ko mopale kava yakai'nea Anumaya Koti aulakale heti'na'ae. ⁵ Mako vava'moki ani ve'kalana ali'a haviya hunatekefe nehisakeno'aena ani ve'kala'mokani anavayafati ata ha'kalu nehuno kame vava'ani leno apasakalisike'a falikae. He lamake ali'a haviya hunatesaya vava ako falikae. ⁶ Ani aole Anumayamo ve'kalana lusi lo'kiya'ani hane'neanake'ana Anumaya Koti ke hapapailitata hisa'a kanafina “Ko o'aiyo.” hu'ana hisa'ana ani lo'kiya'anileti ko o'aike. Ma mopafi hane'nea life “Kola'ake ho.” hu'ana hisa'ana kola'ake huke. Mi'ko vava'aite “Lusi kana ya va'yi ho. Kali va'yi ho.” hisa'ana ani kava huke. Mi'ko afina “Ani kava hise.” hu'ana ana'kesa ne'afisa'akeno ani yana afa'a fole aike.

⁷ Fole aikea'maki ani aole ve'kalana Anumaya Koti anami'nea ke hu'ana hano hutesa'akeno afepi lavi'nenno ayoma'a o'male kelifati havi afela afumo'a haineno hanaesike'ana falika'ae. ⁸ Hanaesike'ana falisa'ake'a ana'kufa'a Yelusalemu kumate Anumaya'animo Yisasi'a yofa yosale ha'a asai'naya kuma'mo yekekate malekae. Ani kumafe ke avoya kefati Sotomu'ae Isipi'aene hu'a nehae. ⁹ Falita'akeno ana'kufa'a yakekate male'nake'a aole'ae mako'ae afinanaki yakemo'a folakate eno vea kanaki hane'nike'a

fate fate apa'kufa kali'nea vaya'ae fate fate
 nofipati vaya'ae fate fate apa'ke ne'aiya vaya'ae
 fate fate kotekati vaya'ae ani ve'kala'mokani
 ana'kufa'a akete akete hukaya'maki mako
 vaya'moki ali'u'a kelifi ali'a ki o'anate'nae. ¹⁰ Ki
 o'anate'naya'maki mi'ko koteka vaya'moki ani
 ve'kala'mokani mopale vayana lusiya hu'ana
 ali'ana haviya hune'apata'a ve'kala fali'na'a yafe
 lusiya hu'a amuse nehu'a kiki hune'anate'a
 yakame kefati vaya ne'ya u'a apamike'a e'a
 apamike'a hu'a nakeno apaipamo'a kanale hu'ne.

¹¹ Apaipamo'a kanale hu'nea'maki ani aole'ae
 mako'ae afinanaki yakemo'a folakate vea kanaki
 hano hutekeno Anumaya Koti'a ani ve'kala'ani
 anaipafi anavamu anamisea yasi anamike'ana
 ani ve'kalana ete'ana fali'na'apati heti'ake'a
 mi'ko vaya'moki ani ya akete'a lusiya hu'a
 apamo'yo ne'ai'a koli hu'nae. ¹² Koli ne-
 hakeno ko'ku'napakati ala ake aiya akemo'a ani
 aole ve'kala'anife inake he “Lana'kaeya male
 haite'ao.” hike'ana hiyapi ko'ku'napaka hai'ake'a
 kame vaya'animoki ana'ke'nae.

¹³ Ani ve'kala hai'ana fala'a anayufi lusi imima
 aliteno ani ala kuma naya aole (10) ano fa'ko
 humale'neapati mako kaya'a alino haviya hikeno
 ani imima'mo'a o'afunama'a vaya naya mako
 kayati aole alea tauseni vaya (7,000 vaya) fali'a
 hano hu'nae. Inani kava hea yafe ofali'a afa'a
 mai'naya vaya'moki lusi koli hute'a ko'ku'napi
 kava ya alino mai'nea Anumaya Koti aki ali'a
 asaka hu'nae.

¹⁴ Ani aole kana yana ako hano hu'nea'maki
 afeo. Avo'neo mako kana yana aupa kanafi va'yi

hukike'nae nahau hunelapatoe.

Napa seveni ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a ufe ne'aeye.

¹⁵ Napa seveni ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a ufe aeke'na afi'noana ko'ku'napakati mako vaya'moki ala kekefafati inake hu'a hu'nae

“Anumaya Koti'ae lakufa alino katisea yafe hute'nea Ve'ka'ae mopale kava ya ali'a mai'naya vaya'aina ako apa'kase'ana hanafi mai'na'ae. Hanafi mai'na'anake'ana meni kana'ae akola ani ve'kala'mokani ala kava ya ali'ana mai'ne'ana maike maike hu'ana akola kava maika'ae.” hu'a hu'nae.

¹⁶ Anile Anumaya Koti aulakale mai'naya tueti fo'a (24) ala ala vaya'moki kava Ne fai ne'maiya yate faimai'ne'a apale'ya alo ne'a'a apa'ko'ya nefai'a Anumaya Koti aki ali'a asaka nehae.

¹⁷ Ani ala ala vaya'moki inake hu'a nehae
“Vae Anumaya Kotika lusi lo'kiya'ka hane'nike'ka a'ke'ainaka'ae meni'ae ani kava hu'ka mai'nane. Meni lusi lo'kiya'kaleti aepa he'ka mi'ko yate kava ya ali'nana yafe lakaeya kakaeyafe lusi amuse'ka nehune.

¹⁸ Kakaeya ke o'afi vaya'moki kakaeyafe apaipa kafa kaha'naya yafe kakaeya kaipa kafa nehapa'ka anona'a havi ya apamisana kana ako va'yi hu'ne. Mi'ko fali'naya vaya kake hupatesana kana ako va'yi hu'ne. Kakaeya apaune laka nehaya vaya'ae mi'ko kakaeya ke ne'afi'a fate akufa vaya'ae kaki ali'a asaka nehu'a kaiyafi ne'maiya vaya'ae ala apa'ki hane'nea vaya'ae aise apa'ki hane'nea

vaya'ae kanale amuse ya apamikane. Apamikana'maki mako vaya'moki mopale vaya'aina ali'a haviya hupate'naya vaya'aina anona'a kakaeya ali'ka haviya hupatekane.” hu'a hu'nae.

¹⁹ Inake hu'a hano hutakeno Anumaya Koti mono no ko'ku'napaka hane'nea no ya'kitalekeno Anumaya Koti'a alino lo'kiya vaiteno haya male'nea ke hane'nea pokisi ani mono nopi alino hale yate maleke'a mi'ko vaya ne'akakeno ala ake ne'aino kopasi'na alino alave nehikeno ha'kali ha'kalu nehuno imima ne'alikeno ko'mopa ko ai'ne.

12

Mako a'ae ala felosu nakala'ae fe hu'ne.

¹ Mako ala o'ake'naya avame hu lo'kiya yana ko'ku'nate va'yi hu'ne. Ani ya'mo'a ina kava hu'ne. Mako a'mo'a ko'ku'napi mai'nikeno yakemo'a ani a'mo kenakana hikeno i'ka'mo'a aiyafaka hane'nikeno hanile naiyalekati aole alea (12) sanafi ka'kolita'kana huno vaili'ne. ² Ani ana aipa'ae mai'neanakeno mafa'ne alitekefe hikeno akafu ne'kikeno avo avo hu'ne.

³ Nehikeno mako o'ake'naya avame hu lo'kiya yana ko'ku'nate va'yi hu'ne. Mako ala haesa felosu nakala mai'neni naya mako kayati aole alea (7) akenopa'a hane'nikeno ani mi'ko akeno-payakalena yahauve vaya'ai ka'kolitayaka naya mako kayati aole alea (7) akenopale vaili vaili hu'nakeno naya aole'a hano hea (10) komu'yaka'a ani akenopafi hane'ne. ⁴ Ani felosu nakalamo aiko'yaleti mi'ko sanafi'yaka

aole'ae mako'ae ano fa'ko humale'neapati mako kaya aupalika sanafi'yaka aino atafaitalekeno ko'ku'napati mopafi eline'ne. Ina kava huteno ani felosu nakalamo'a ani mafa'ne alitesea a'mo aukosaleka mafa'ne'a aline'ateseana hano nesea yafe hetino akeva mai'ne. ⁵ Akeva mai'nikeno ani a'mo'a ve mafa'ne alite'ne. Ani mafa'nemo'a henaka'a ala ve'ka mai'nenomi'ko mopale vaya'aite lo'kiya vaino kava ya alino maisea ve mafa'ne aline'ateke'a makale'a hafale'a hanafaka avale'a asaka hu'a Anumaya Kotite'ae fai ne'maiya ya'ale'ae avale'nae. ⁶ Avaletakeno ani a aune heno uno maisea ya Anumaya Koti'a alino avatati hute'nea ka'me koteka u'nikeno foti tu'a (42) i'ka (1,260 afina) Anumaya Koti'a kava yakaiteno ne'ya amikeno mai'ne.

Ko'ku'nate lusi kame hu ya fole ai'ne.

⁷ Ko'ku'nate lusi kame hu ya fole ai'ne. Mai'kolo'a ko'ku'napi kayo kayo anaka'a'ae ala nakala'ae aki'a Sata'ae akaeya afe'yaka'a'ae lusi kame hu'nae. Ko'ku'nate kayo kayo vaya'ai kava ve'ka'apimo aki'a Mai'kolo'ae. ⁸ Ani kame hayana ko'ku'napi kayo kayo anaka'moki ani nakala'ae Sata afe'yaka'ae ako hapa'a apa'kase'naya yafe mako'ae ko'ku'nate maisaya no kuma'api o'male'ne. ⁹ Mai kuma'api o'male'nike'a ani a'ke'ainaka ne'maiya kasuke'ake felosu nakalamo aki'a Sata'ae nehaya ve'kamo'a ma mopale vaya'aife kasuke huno ano apavataka hukeno o'mai ve'ka'ae akai'a afe'yaka'ae ko'ku'napakati ali'apa mopale yaka hupatalake'a mopale eli'e'nae.

Anumaya Koti'a Satana hano akaseno ala kava ve'ka mai'ne.

¹⁰ Ali'a yaka hupataletake'na nakaeya Yoni'na ko'ku'napakati ala kekefa ne'afukeno ani kemo'a inake he

“Ani avale'a yaka hutalaya ve'kamo'a mi'ko nepu lasatimoki efi efi huno kake hune'apateno ‘Hao'otake kava nehae.’ huno Anumaya Koti aulakale huno fole ne'aiya ve'ka ko'ku'napakati ali'a yaka hutale'naya yafe Anumaya Kotitimo'a laku lame alino kati'nea ya'a ako va'yi hu'ne. Anumaya Koti'a akai'a lo'kiya'a mi'ko vaya ako apaveliteno akaeya ala kava ya ali'nea ve'ka mai'nenno akai'a lakufa alino katikefe hute'nea ve'kamo kava hu lo'kiya'a'ae apavelike'a afi'nae. ¹¹ Afi'naya'maki Sata'a nepu lasatimokife ‘Ina kava hu'a hao'otake kava nehae.’ huno fole ai'nea'maki Yisasi'a Anumaya Koti Sipi Sipi Ana'au'akana ve'ka lakaeya hao'otake kava'mo no anona'a alisea yafe ha'naya kola lavi'nea ya'mo'ae Anumaya Koti ke hu'a fole ai'naya ya'mo'ae Satana ha'a akase'nae. Akase'ne'a apa'kai'api apa'kufaena apa'kesa o'afi'a falisaya yafe koli nohaya yafe Satana ha'a akase'nae. ¹² Satana ha'a akase'naya yafe ko'ku'nate'ae ko'ku'napaka mai'naya vaya'mokitapa'ae amuse heo. Amuse hukaya'maki Sata'a ‘Aupa kana maikoe.’ huno akesa afi'nea yafe aipamo'a ata neleke'a ko'ku'napati ali'a yaka hutalakeno mopale lavi'nea yafe

avo'neo mopafi'ae hake li'mo aki'naleka'ae mai'naya vayana nahau haki maitapa halove heo.” hu'ne.

Felosu nakalamo'a a kanoe aipa kafa ha'ne.

¹³ Ala nakala ali'a yaka hutalekeno mopafi elino e'nea yafe aketeno ani ve mafa'ne alite'nea ana alino haviya hutesea yafe hafai'ne. ¹⁴ Hafai'nea'maki ani felosu nakalamo'a alino haviya hutekefe hea kumateti haleno visea yafe Anumaya Koti'a ani ana ala ha'ki'kimo ha'kula amikeno alino aluka aluka ayo'nale maleteno ani a'mo'a haleno vaya o'mai ka'me koteka ne'vikeno Anumaya Koti'a aole'ae mako'ae alea kafu'ae naya mako kayati mako'ke alea i'ka'ae kava yakaiteno ne'ya amisea yafe alino avatati humale'nea kumate ne've. ¹⁵ Ne'vikeno ani felosu nakalamo avayafati lina muvalikeno ani li'mo'a lusi li neheno ayamufa valeno visea ya'mo'a ani ana asaka hisikeno li neno amupateno falise huno aku akesa afiteno ani kava hu'ne. ¹⁶ Ani kava nehea'maki mopamo'a ani a aya hisea yafe mopa e'ko aekeno ani nakalamo avayafati muvalikeno nelavea li'mo'a ani e'ko kapi lavino faleno avaya'ne. ¹⁷ Avaya akeno ani felosu nakalamo'a ani afena lusi aipa kafa hateno ani a'mo mafa'neyaka'ae kame hu'kefe u'ne. Ani mafa'neyaka'a Anumaya Koti'a ke male male'nea ke afi'a a'kame ne'male'a Yisasi'a hu'nea ke'ae hu'a fole ne'ai'a a'kame ne'malaya vaya'ae kame hu'kefe u'ne. ¹⁸ Ani nakala hake li'mo aki'naleka hetino mai'ne.

13

Aole havi afela afula va'yi hu'na'ae.

¹ Nakaeya Yoni'na ake'noana mako havi afela afu hake lipati va'yi hike'na ake'noe. Ani havi afela afumo akenopafi mako nayatekati aole alea (7) akenopa hane'nikeno naya aole hano hea (10) komu akenopafati va'yi hu'nikeno ani komu'yakale naya aole hano hea (10) ka'kolita yahauve vaya'ai ka'kolita vaili'nae. Ani havi afela afumo akenopayakale ani afumo aki hane'ne. Ani aki kamale'naya avo'mo'a Anumaya Kotife kamuke hau'a haviya hute'naya aki kamale'nae. ² Ani havi afela afumo akufamo'a mako afela pusimo aki'a lepati nehaya afukana huteno aiya'a ala afela kalamo aiyakana hu'ne. Ani afela kalamo aki'a pea. Avayamo'a laiyoni afumo avayakana hu'nike'na ake'noe. Ake'nokeno nakalamo'a akai'a lo'kiya'ae ala kava ya alino ne'maiya lo'kiya'ae ani havi afela afu ami'ne. ³ Ami'nikeno ani havi afela afumo mako akenopafi falisea akufa amu ale'nea'maki eteno ani amuna ako hatekeno hetine. Ani akenopamo'a kanale hike'a mi'ko mopale vaya'yakamoki ani ya akete'a apamo'yo ne'ai'a ani havi afela afumo a'kame u'nae. ⁴ U'nakeno ani nakalamo'a akai'a lo'kiya'a havi afela afu ami'nea yafe mi'ko vaya'moki ani havi nakalae "Ala Neti mai'ne." hu'a aki ali'a asaka hu'nae. Havi afela afu'ae ani kava hu'a aki ali'a asaka nehu'a inake hu'a hu'nae "Hana ve'kamoka ani havi afela afumo'a kanale kava nehea kavana huke? Nala'a akaeya'ae kame hisea lo'kiya'a hane'ne?" hu'a nehae.

⁵ Inake nehakeno Anumaya Koti'a inake nehe “Kanalenaki foti tu (42) i'ka kava ya ali'ka maikane.” huno hikenno ani havi afela afumo'a akai'a aki alino asaka nehuno Anumaya Kotifena lusiya huno kamuke nehaiye. ⁶ Ani havi afela afumo'a avaya a'ka huno Anumaya Kotina kamuke nehauno aki huno haviya hune'ateno Anumaya Koti ne'maiya kuma'a'ae ko'ku'napaka ne'maiya vaya'yaka'ae huno haviya hupate'ne. ⁷ Huno haviya hune'apateno ani havi afela afumo'a Yisasiteka apa'ku'a ami'naya vaya'ae kame huno apane'kaseno mi'ko nofipati vaya'ae mi'ko fate fate apa'kufa'ae vaya'ae alu apa'ke alu apa'ke ne'aiya vaya'ae alu kote kote ne'maiya vaya'ae kava hupatesea lo'kiya amikeno kava ya alino mai'ne. ⁸ Kava ya alino mai'nike'a mi'ko ma mopafi vaya'moki ani afela afumo aki ali'a asaka hukaya'maki ma mopa alo ohu'nea afina Anumaya Koti'a inake hu'ne “Nakaeya Sipi Sipi Ana'au'a Yisasi'a falitesike'a akaeyafe afi'a apaipafi malesaya vaya'moki apa'ki ani Sipi Sipi Ana'au'amo maike maike apavamu hane'nea vaya'ai apa'ki hane'nea avopi apa'ki ako kamale'noe.” huno hu'neanake'a ani apa'ki ma mopa alo ohu'nea afina kamale'nea vaya'moki havi afela afumo aki ali'a asaka ohukae. ⁹ Inaki mani ke lapa'kesa hane'nisea'mokitapa afeo.

¹⁰ Inake hu'nae nehoe “Yisasi ke hutapa fole ne'aiya yafe ‘Mako vaya'moki nofi nopi ukae.’ nehisayana Anumaya Koti'a ‘He.’ hisiketapa ani nopi ukae. ‘Mako vaya'moki sasu'meteti lahapakaune.’ hisayana Anumaya Koti'a ‘He.’ hisike'a ani kava hu'a

apa'kaeya hapa'a kipatekae.

Ani akufa kava fole ne'aiseana Anumaya Koti ke a'kame ne'malesaya vaya'mokitapa lo'kiya waitapa afitapa lapaipafi male'naya ke lo'kiya waitapa atafa huleo.” hu'ne.

Mako fate afela afu ma mopafati va'yi hu'ne.

¹¹ Nakaeya Yoni'na ake'nokeno mako fate afela afu ma mopafati va'yi hu'ne. Ani afela afumo akenopafi aole komu hane'ne. Ani komu'mo'a Sipi Sipi Ana'au'amo komu'kana komu hane'ne. Ake ne'aiyana felosu nakalamo ake ne'aiya avamete ake ai'ne. ¹² Hokote havi afela afumo'a lo'kiya'a ani henaka afela afu amikeno lo'kiya aliteno kava ya alino mai'nea lo'kiyaleti mi'ko mopale vaya'aife inake he “Hokoteno va'yi hu'nea havi afela afumo akenopafina falisea akufa amu ale'nea'maki eteno ani amuna ako hate'nea afumo aki alitapa asaka heo.” hu'ne. ¹³ Nehuno ani henaka afela afumo'a mi'ko lusiya huno o'ake'naya avame ya hu lo'kiya ya alo hu'ne. Mako o'ake'naya avame hu lo'kiya ya nehuno mi'ko vaya'ai apaulakale “Ata eli'keno.” huno nehikeno ata ko'ku'napakati mopafi eline'ne. ¹⁴ Eline'ekeno Anumaya Koti'a lo'kiya amikeno hokote havi afela afumo'a “Ina kava ho.” hikeno henaka afela afumo'a o'ake'naya avame ya nehuno vaya ano apavataka nehuno ani vaya'aife inake hu'ne “Lapa'kaeya hokote havi afela afu a'ke'ainaka sasu'meteti hayo akeno falike'kana huteno heti'nea afumo aki alitapa asaka hisaya yafe yosaleti ne'aketapa amena alo heo.” hu'ne. ¹⁵ Huno hike'a ani hokote havi afela afumo amena apayateti alo

hakeno Anumaya Koti'a henaka afela afu lo'kiya amitekeno yosaleti alo haya havi afela afumo ame aipafi avamu amikeno kake nehuno “Mako vaya'moki nakaeya naki ali'a asaka nohaya vaya hapaesake'a falisae.” hu'ne. ¹⁶ Ani henaka afela afumo'a inake nehe “Mi'ko vaya'ai lamaka apayate'ae hapanile'ae afela afumo aki'a ai'a a'kamapateo. Apa'ki o'male vaya'ae apa'ki hane'nea vaya'ae miya'api hane'nea vaya'ae miya'api o'male'nea vaya'ae miya o'ali ali'ya ne'alea vaya'ae apa'kai'api miya alisaya yafe ali'ya ne'alea vaya'ae mi'ko vaya'aina ani aki'a aitapa kamapateo.” hu'ne. ¹⁷ Hike'a ani kava hutake'a mako vaya'moki havi afela afumo aki'afi ani akimo napa'afi apa'kufale avo o'ka'nisaya vaya'moki mako vaya'aitekati mako yana miya ofaisake'a apa'kaeyatekati vaya'moki mako ya miya ofaikae.

¹⁸ Lakaeya lakesa afita alakepa hisune. Mako ve'kamo'a akenopa ha nelea ve'ka mai'nenofena ani havi afela afumo napa'a hapalino akese. Ani hane'nea napa mako ve'kamo aki hane'ne. Ani napamo aki'a sikisi hataleti sikisiti sikisi (666) hane'ne.

14

Lusi vaya'yakamoki saufa yakame nehakae.

¹ Afeo. Nakaeya Yoni'na ne'akokeno Anumaya Koti Sipi Sipi Ana'au'amo'a Saiyoni avimapi heti'nike'a lusi yate nakaeya o'afoama'a vayana vani hataleti foti fo tauseni (144,000) vaya'moki akaeya'ae ani avimapi heti'nae. Ani vaya'moki

Sipi Sipi Ana'au'amo aki'ae akai'a Afo'amo aki'ae
 ani vaya'moki hapanile ana'ki'a avo kamale'nae.
² Nakaeya ko'ku'napakati mako ake li a'ya asaka
 hunelavikeno ake ne'aiya kava huno ha'kali
 ha'kalu nehea akekana huno ake aike'na afi'noe.
 Afi'nokeno aiya akefati lusi vaya'moki kita
 ne'amakikeno ake ne'aiya ke kana ke nehike'na
 afi'noe. ³ Ani vaya'moki Anumaya Koti'a fai
 ne'maiya ya'mo aulakale'ae aole'ae aole'ae
 apavamu hane'nea anaka'ai apaulakale'ae ala
 ala vaya'ai apaulakale'ae heti'ne'a vaya'moki
 o'afi'naya yakame saufa yakame hake'nae. Ani
 yakame nehakaya vaya ma mopale mai'nakeno
 Anumaya Koti'a apa'ku apame alino kati'nea
 vani hataleti foti fo tauseni (144,000) vaya'ake
 ani saufa yakame apa'kai'apike hakekaya'maki
 mako vaya'moki ani yakame afite'a ohakekae.
⁴ Ani vaya'moki a'ne apavayu nohu'a apaipamo'a
 honi'ya'ake hisea kavana ohu'nae. Ohu'naya
 yafe apaipamo'a efe'ake hu'nikeno mi'ko
 afina Sipi Sipi Ana'au'amo'a uneno heateka
 ani vaya'moki a'kame ne'vakeno a'ke'ainaka
 hao'otake ya'apimo'a nofi hupate'nikeno
 Anumaya Koti Sipi Sipi fali'nea yateti kalu
 hepate'nea yafe Anumaya Koti'a hokoteno
 apa'ku apame alino kati'nea vaya mai'nake'ana
 Anumaya Koti'ae akai'a Sipi Sipi Ana'au'amo'ae
 hokote'ana apavale'na'ae. ⁵ Apavale'na'a vaya
 kasuke ke'api o'male vaya maike'a mako'amoki
 hao'otake au'ava ya'api o'male vaya mai'nae.

*Aole'ae mako'ae ko'ku'napi kayo kayo
 anaka'moki ke hu'nae.*

6 Nakaeya mako ko'ku'napi kayo kayo ve'ka ko'ku'na'mo folakate haleno ne'vike'na ake'noana akola maike maike hu kanale ke alino mi'ko ma mopale mai'naya vaya'yaka alu nofi vaya'ae fate fate apa'ke ne'aiya vaya'ae fate fate apa'kufa'ae vaya'ae alu kote kote vaya'aipi'ae hapapaisea kanale ke alino ne've. ⁷ Alino ne'vikenno ala kekefafati inake nehe “Anumaya Koti'a vaya ala kake hupateno alino fa'ko hisea kana ako va'yi hu'ne. Ani yafe lapa'kaeya koli nehutapa Anumaya Koti ano hale lo'kiya'a hane'nea aki alitapa asaka heo. Anumaya Koti'a i'ka'ae mopa'ae hake li'ae mopafati kapai nehakea li'ae akai'a alo humale'nea ve'kaki lapa'kaeya ani ve'kamo aki alitapa asaka heo.” huno hulitata nehe.

⁸ Hulitata nehikeno ani ve'kamo a'kameleka mako ko'ku'napi kayo kayo ve'ka ne'eno inake hu'ne “Ala Papiloni kumana lusiya hu'a mi'ko ako ali'a haviya hutale'nae. Ani Papiloni vaya'moki mi'ko koteka vaya'aife inake hu'nae ‘Lakaeya nehuna kava hutapa kumai kava hisayana ani kumai yana haka'ake atu li'kana nehiki neo.’ hu'a hake'a ani kumai kava nehae.”

⁹⁻¹⁰ Ani aole ko'ku'napi kayo kayo ve'kala'mokani va'a ana'kamelaka mako kayo kayo ve'ka ne'uno ala kekefafati inake nehe “Mako vaya'moki havi afela afumo aki'ae apayateti alo humale ame'mo aki'ae ali'a asaka nehu'a ‘Ani ve'kamo aki'a nayatepi nahanilepi aki'a kanato.’ hu'a hisayana Anumaya Koti'a hai ne'vaiya ya alikae. Anumaya Koti aipafina ata'ae hai ne'vaino atu li'kana nehuno ani

li'mo'a namikana ohisea yafe litafamo ke'ayopi la'kino alino haviku ohukiki hao'otake kava hu'naya anona'a nami li'kana nehikeno la'kino apamisike'a ani vaya'moki ani atu li nekae. Ani atu li ne'nesakeno Anumaya Koti fate akufa ko'ku'napi kayo kayo vaya'ai apaulakale'ae Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo aulakale'ae atafi mai'nisakeno hi'mana'ake ata nelese yafa'yakamo'a apamakisike'a lusi apa'kafu kike.
¹¹ Mi'ko afina ani apa'kafu kike kike hisea atamo halinamo'a aino laka ohuno akola haike haike huke. Nehainake'a ani vaya'yakamoki havi afela afumo aki'ae apayateti alo humale ame'mo aki'ae ali'a asaka nehu'a ani ve'kamo aki apa'kufale a'a a'kama male'naya vaya'moki mi'ko hani'ainaka'ae feluka'ae akola apa'kufa apa'kafu kike kike hinakeno hano ohuke.” hu'ne.

¹² Hano ohisea yafe lapa'kaeya Yisasiteka lapa'ku'a ami'naya vaya'mokitapa Yisasife afitapa lapaipafi male'naya ke'ae Anumaya Koti ke male male'nea ke'ae atafa hutapa lo'kiya ne'vaiya vayana maitapa lo'kiya vaitapa maiyo hu'nae nehoe.

¹³ Nakaeya Yoni'na ko'ku'napakati mako ke afi'noa kemo'a inake he “Kakaeya mani hisoa ke kao. Mi'ko Anumayamo'ae lo'ka'a ne'maiya vaya'moki meni kanafi aepa he'a falisayana lusi amuse hisae.” hu'ne. Nehikeno Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'a inake nehe “Lamake hane lusi amuse nehu'a ma mopale kana'ake ali'ya ne'alea vayana kana'ake ali'ya ne'alea yana atale'a u'a mai'a falu hu'a kanale kava hu'naya anona'a alite'a u'a mai'a falu hukae.” hu'ne.

Anumaya Koti'a anona'a havi ya apamisea yosa alaka'a afule'nea ne'ya hataka hu'ne.

¹⁴ Nakaeya mako efe'ake hiya ake'noana ani hiyapi mako ve'ka ko'ku'napakati vaya'mo alite'nea ve'kakana ve'ka faimai'nenno akenopale kolimonileti alo humale ka'kolita yahauve vaya'moki ne'vaiya ka'kolita vaiteno ayapina aino fakaki'nea ave ne'nea sasu'me aliteno mai'nike'na ake'noe. ¹⁵ Ne'akokeno mako ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a Anumaya Koti mai'neatekati hatilavino ne'eno hiyapi faimai'nea ve'kae ala kekefafati inake he “Mi'ko ma mopafi ne'ya ako afule'nikeno meni ani ne'ya alisea kana hane'nea yafe kakaeya fakaki'nenno ave ne'nea sasu'meteti ako le'nisea ne'ya'a hataka ho.” nehe. ¹⁶ Nehikeno hiyapi faimai'nea ve'kamo'a ani fakaki'nenno ave ne'nea sasu'meteti mopafati hataka nehuno mi'ko ma mopafi afule'nea ne'yana laka hu'ne.

¹⁷ Laka nehikeno mako kayo kayo ve'kamo'a ko'ku'napaka hane'nea mono nopati elinea ve'kamo'a ani kava huno fakaki'nenno lusiya huno ave ne'nea sasu'me'a ali'nenno eline'ne.

¹⁸ Elinekeno mako kayo kayo ve'kamo'a ko'ku'napi hane'nea atalu'yate mai'neateti ataleno e'ne. Ani kayo kayo ve'ka atale kava huno ne'maiya ve'kakeno eno fakaki'nenno ave ne'nea sasu'me ali'nea ve'kae ala kekefafati inake nehe “Mi'ko mopale nofi alakayaka afule'neanaki kakaeya ani fakaki'nea sasu'me ali'ka ani nofi alakayaka laka hu'ka itu vaiyo.” hu'ne. ¹⁹ Nehikeno ani kayo kayo ve'kamo'a fakaki'nea sasu'me alino mopafati aino hataka nehuno mi'ko mopafi nofi alakayaka laka huno

itu vaino alino vaya'moki apaiyaleti a'a lata-paikeno lima'amo'a nelavea yafa lapepi male'ne. Mani ala yafa lapepi Anumaya Koti'a hao'otake kavafe lusiya huno aipa kafa heteno hao'otake kava nehaya vaya'ai anona'a apamisea yafe alo hu'ne. ²⁰ Ala kuma'mo ma'aileka alo humaleteno ani nofi alaka a'a latapaikeno latapaiya li'mo'a kola heno lavea li'mo'a li'kotu maleno vaya'moki apa'ki'nale haineno ne'atalea avamete nehuno yatala koteka hakakino lavi'ne. (Kolo'kati aepa heno Lae uno va'yi hea kava huno ani kola'mo'a heno lavi'ne.) Tali hataleti tueti kilomita (320 kilomita) heno lavike'na nakaeya Yoni'na ake'noe.

15

Seveni (7) ko'ku'napi kayo kayo vaya'moki seveni (7) ya mi'ko vaya ali'a haviya hupatesaya ya ali'nae.

¹ Nakaeya Yoni'na mako alama'a o'ake'naya avame ya hu lo'kiya yana ko'ku'nate va'yi hike'na ake'noana naya mako kayati aole alea (7) ko'ku'napi kayo kayo vaya anile mai'ne'a naya mako kayati aole alea (7) ya mi'ko vaya ali'a haviya hupatesaya ya ali'nae. Ani ali'a haviya hupatesaya yana alakana ya hane'neanakeno eteno mako'ae ani akufa ya va'yi ohukea'maki ani ali'a haviya hupatesaya kava fole ai'nikeno Anumaya Koti hai ne'vaikeno aipamo'a ata nelea yana ani afina ako hano huke.

² Nakaeya ake'noana mako li kotu'kana ya'mo'a kapo'kapo'mo alave alave nehea kava nehikeno folaka'afi ata neleke'na ake'noe. Ani

li kotute mi'ko vaya'moki havi afela afu'ae apayateti alo humale'naya ame'ae “Aki alita asaka ohukune.” hute'a “Aki'a'ae napa'a'ae lakufale ata o'kamakaune.” hute'a ani afela afu a'a akase'naya vaya ani lite heti'ne'a Anumaya Koti'a apami'nea kita ali'ne'a yakame nehakae.³ Ani vaya'moki Mosese'a Anumaya Koti ali'ya ve'ka'ae Sipi Sipi Ana'au'amo'aefe yakame nehake'a inake hu'nae

“Vae ala Anumaya Kotika lusi lo'kiya'ka hane'nike'ka mi'ko humale'nana kavana lusiya huno ala ya'kefa hane'niketa lakaeya aketeta lusiya huta lamo'yo ne'aune. Vae mi'ko ma mopafi vaya'aipi Ala Kava Ne'api mai'ne'ka kava ya ali'ka mai'ne'ka kakaeya hu'nana au'ava ya'kamo'a lamake'ake nehuno alakepa hu'ne.⁴ Ala ve'ka kakai'ka mako'ke'ake hao'otake kava ohu fate akufa ve'ka mai'nana yafe hana ve'kamo'a kakaeyafena koli'ka ohuke? Hana ve'kamo'a kakaeya kaki alino asaka ohuke? He'e mi'ko mopale vaya'moki kakaeya alakepa kava hu au'ava ya'ka ako ake'nayanake'a kakaeya kaki'ke ali'a asaka hukefe kakaeyateka ekae.” hu'a yakamefati nehakae.

⁵ Yakame hakeke'na nakaeya ete'na ake'noana ko'ku'napi hane'nea mono no ya'ki'nike'na mako fate akufa seli nona Anumaya Koti'a akai'a lamake'ake ke fole ai'nea nona ake'noe.
⁶ Ne'akoke'a mako nayatekati aole alea (7) ko'ku'napi kayo kayo vaya'moki mako nay-

atekati aole alea (7) yana vava ali'a haviya hupatesaya ya ali'ne'a mono nopati hatilavi'a kumateka e'nae. Ani vava'moki kanale alave alave nehuno efe'ake hu'nea kena havaili'ne'a kolimonileti alo humale kamaikana nofina hapai'fiale ali'nae. ⁷ Ali'ne'a ne'akeno aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anaka'moki folakapati mako ve'kamo'a eno mako nayatekati aole alea (7) lape kolimonileti alo humale lape'yaka alino apami'ne. Ani lape'yakafi Anumaya Koti'a maike maike hu'nea ve'kamo'a akai'a hai ne'vaino aipa ata nelea ya'a ani lape'yakafina havaite'nikeno alino mako nayatekati aole alea (7) ko'ku'napi kayo kayo vavana ani lape'yaka apamite apamite hu'ne. ⁸ Apamike'a Anumaya Koti'ano hale ya'ae lo'kiya'a'ae halinakana huno ani mono nopi havaite'nea yafenake'a mako vava'moki ani nopi u'a ohaikae. Ohaikaya'maki mako nayatekati aole alea (7) ko'ku'napi kayo kayo vava'moki mako nayatekati aole alea (7) yateti vava ali'a haviya hupatesaya ali'ya'api avaya atesake'a ete'a ani nopi haikae.

16

Anumaya Koti'a hai ne'vaiya yana mako nayatekati aole alea (7) lapepi hane'ne.

¹ Ko'ku'napi hane'nea mono nopati mako ala ake aike'na afi'noa kemo'a mako nayatekati aole alea (7) ko'ku'napi kayo kayo vava'aife inake nehe "Lapa'kaeya Anumaya Koti'a hai ne'vaikeno aipamo'a ata nelea yana mako nayatekati aole alea lapepi (7 lapepi) hane'nea yana alitapa mopafi la'kitalekeno lavino." nehe.

² Nehikeno hokote ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a uno ani lape'afi hane'nea yana mopale la'kitalekeno lusiya huno kele apamuna havi afela afumo napa'a apa'kufale a'a a'kamale'ne'a ani afela afumo amefe “Anumayati mai'nane.” hu'a aki'a ali asaka nehaya vaya'ai apa'kufale ani lusi kele apamu apale'ne.

³ Apamu ne'apalekeno anile napa tu kayo kayo ve'kamo'a lape'afi hane'nea yana alino hake lipi la'kitalekeno ani hake li'mo'a fali'naya vaya'ai kola'mo nehea kava hikeno mi'ko ani lipi mai'naya kafayaka fali'a falu ati'nae.

⁴ Fali'a falu ne'atikeno anile napa tali kayo kayo ve'kamo'a lape'afi hane'nea yana ala lipi'ae kapai nehakea lipi'ae la'kitalekeno ani li'mo'a kola'ake hu'ne. ⁵ Kola'ake hu'nikeno lite kava ne'yakaiya kayo kayo ve'kamo'a aketeno inake nehe

“Anumaya Koti'nimoka a'ke'ainaka mai'ne'ka meni'ae mai'nana ve'kamoka hao'otake kava ohu'ka fate akufa ve'kake'ka kake hupatete'ka anona'a havi ya ne'apaminana alaki alakepa kava nehane. ⁶ Ani vaya'moki kakaeya fate akufa vaya'ka'ae apaune vaya'ka'ae apamakike'a fali'naya vaya'ai kola la'kilavi'nea yafe kakaeya ani anona'a apamisanake'a kola nekae.” huno hu'ne.

⁷ Nehikeno ko'ku'napi hane'nea atalu'yatekati ea kemo'a inake he

“He lamake lusi lo'kiya'ka hane'nea Anumaya Kotika hao'otake vaya'aina kake hupate'nana yana alakepa kava hu'ka kake hupate'nane.” hu'ne.

⁸ Hikeno anile napa fo kayo kayo ve'kamo'a ani lape'afi hane'nea yana alino yakefi la'kitalekeno Anumaya Koti'a atalekeno yakemo'a lusi amu'ko'ake nehuno mi'ko vaya'yaka leno apasakali'ne. ⁹ Ani yakemo ata'amo'a lusi amu'ko'ake huteno ani vaya'yaka leno apasakalike'a Anumaya Koti aki hu'a haviya hune'ate'a kamuke hau'nae. Vaya alino haviya hupatesea ya apamisea lo'kiya'a hane'nea Anumaya Kotife kamuke hau'naya'maki ani vaya'moki apaipa ai'a yahae hu'a Anumayamo aki ali'a asaka nohae.

¹⁰ Ali'a asaka nohakeno napa faefu kayo kayo ve'kamo'a lape'afi hane'nea yana alino havi afela afumo kava ya alino fai ne'maiya yate la'kitalekeno kuma'a lusi hani'ki'ne. Mi'ko afela afumo'a kava yakai'nea aupalika lusi hani'kike'a akaeya vaya apa'kufa apa'kafu kea yafe apa'kai'api apavenafu'na a'kafu hani'nae.

¹¹ Apavenafu'na a'kafu nehani'a apa'kufale apamu apaleno apa'kafu ki'nea yafe ko'ku'napi mai'nea Anumaya Kotina kamuke hau'naya'maki hao'otake kava hu'naya yafe apaipa ai'a yahae nohae.

¹² Apaipa ai'a yahae nohakeno napa sikisi ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a lape'afi hane'nea yana Yufaletisi li nelavea lipi la'kitalekeno ani Yufaletisi li lanesikeno yake haineno va'yi ne-heatekati ala yahauve vaya'yaka esaya ka fole ai'ne. ¹³ Nakaeya Yoni'na ne'akokeno aole'ae mako'ae Sata afe'yakamoki hoka ali'a hapa'nae. Mako hokana nakala avayafati va'yi hikeno mako hokana havi afela afumo avayafati va'yi

hikeno mako hokana kasuke'ake aune ve'kamo avayafati va'yi hu'ne. ¹⁴ Ani Sata afe'yakamoki o'ake'naya avame ya hu lo'kiya yana nehu'a mi'ko mopale yahauve vaya'aite u'a ani vaya apavale'a ali'a atalu hisaya yafe u'nae. Lusi lo'kiya'a hane'nea Anumaya Koti'ae ala kame hisaya kanafi la hisaya vaya ali'a atalu hupate'nae.

¹⁵ Yisasi'a inake hu'ne “Lapa'kaeya afeo. Nakaeya ekefe hisoana kumaya ve'ka 'O'mekaiye.’ hutapa nehakeno ne'ea kava hu'na ekauve. Ekauva'maki vaya'moki nakaeyafe apa'kesa afite'a apau ohava'a kena'api hate'a malete'a yakai'a mai'nisayapi esuke'a kena'api ali'a havaikayanake'a vaya'moki apa'kufa alaka'ake mai'nisaya ya o'akesake'a apavuya ohukae. Ani kava nehaya vaya'mokitapa amuse heo hu'na nehoe.” huno hu'ne.

¹⁶ Sata afe'yakamoki mi'ko aupalika vaya'aite yahauve vaya ali'a atalu hupate'nae. Ali'a atalu hupate'naya kuma'mo aki'a Yuta vaya'ai kefati Amaketoni kumane hu'a hu'nae.

¹⁷ Anile napa seveni ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a ani lape'afi hane'nea yana alino yasifi la'ki ne'atalekeno Anumaya Koti'a ko'ku'napi mono nopi fai ne'maiya yateti ala kekefamo'a inake he “Mi'ko yana meni hai hano he.” hu'ne.

¹⁸ Ani ke nehikeno kopasi'namo'a alino alave hikeno ano latalate nehikeno ko'ku'na'mo'a ha'kali ha'kalu nehuno lusi imima ali'ne. Vaya ma mopale mai'naya kanafi ani akufa imima alike'a o'ake'naya'maki ani alea imima'mo'a mi'ko imimana akaseno lusi ala imima'kefa

ali'ne. ¹⁹ Imima alikeno ala kumana alino haviya huno aole'ae mako'ae ano fa'ko hikeno mi'ko mopale ala kuma'yakafi mai'naya vaya'ae alino haviya hupate'ne. Anumaya Koti'a Papiloni kumapi mai'ne'a hao'otake kava nehaya vaya'aife ake'o'kanino akesa afino hai ne'vaino aipafi ata nelekeno hao'otake ya anona'a apami'ne. ²⁰ Apami'nea kanafi mi'ko hake li'mo folakapi hane'nea a'kavo mopayaka'ae mi'ko avima'yaka'ae alino fanane hutale'ne. ²¹ Fanane nehikeno lusi ko'mopa ko ai'ne. Ani mako'ke mako'ke ko'mopa kona laisi ku'kana ya'kefakafa yafa'kana huno ko'ku'napakati asaka hulavi hulavi hu'nea ya'mo'a vaya apamakino alino haviya hupate'ne. Lusiya huno alino haviya hupate'nea yafe Anumaya Kotife “Olahaiya ve'ka mai'nane.” nehu'a kamuke hau'nae.

17

Ala kumai a'mo'a anona'a havi ya alisea yafe hu'ne.

¹ Anile seveni'a lape ali'naya kayo kayo vaya'aipati mako kayo kayo ve'kamo'a nakaeyafe inake he “Kakaeya eke'na kavelino. Ala kumai a li avoyale hane'nea kumate mai'nea a'mo'a anona'a havi ya alisea yafe nakaeya kavelikoe. ² Ma mopafi yahauve vaya'moki ani kumate mai'nea a'ae kumai kava nehu'a mai'nake'a ma mopafi vaya'moki'ae ani kumai a'ae kumai kava nehu'a atu li nete'a anekinaki nehaya kava'kana hu'nae.” huno hike'na afi'noe.

³ Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'mo'a nakaeya Yoni'na lo'kiya namikeno ani ko'ku'napi

kayo kayo ve'kamo'a navaleno vaya o'mai ka'me koteka uno nate'nike'na ani ka'me aupalika nakaeya mako a ake'noana haesa afela afumo akofetule faimai'nike'na ake'noe. Ani afela afumo akufalena Anumaya Kotife kamuke hau'a kamale'naya avo'ko hane'nike'na ake'noe. Ani afela afumo'a naya mako kayati aole alea (7) akenopa hane'nike'a ani akenopafi nayatala'a (10) komu hane'ne. ⁴ Nakaeya ake'noana ani a'mo'a o'ko'ae hute haesa'ae hute hu'nea kena akufale huli'ne. Ani havaili'nea kena ala miya'a hane'nea kini'ae kolimonileti alo humale ya'ae havaili'nea kenamo'a alave alave nehikeno mai'nike'na akokeno ani a'mo'a ayapi kolimonileti alo humale ke'ayo alili'nea ke'ayopi kumai kava'afati va'yi hu'nea havikunaku hi'mana'ake hao'otake ya'yaka ani ke'ayopi havaite'nikeno ani a'mo ayapi alili'ne. ⁵ Ani a'mo hanile akai'a aki ke avoya kefati ka'ne. Ani akimo'a inake huno hane'ne.

“Ala Papiloni kumane. Mi'ko kumai ya'ae ma mopafi hao'otake kava hu ya'ae ita'amoka mai'nane.” huno kamale'ne.

⁶ Kamale'nike'na ake'noana ani a'mo'a mi'ko Anumaya Koti fate akufa vaya'yaka'ae Yisasi'a lakaeyate fali'nea yafe ke hapapaike hapapaike nehaya vaya hapake'a fali'naya vaya'ai kola ani a'mo'a vali huno neteno anekinaki hike'na ake'noe.

Nakaeya ani a'mo hea kava akete'na atali hute'na lusi namo'yo ai'noe. ⁷ Namoyone'aukeno ani kayo kayo ve'kamo'a inake nehe “Na ya hike'ka kamo'yo ne'aaine? Nakaeya ani a'ae faimai'nea afela afu'ae fala'kino

meni saufa kava ya'api o'ali'naya'maki afela afu'ae lo'kiya'api alite'a aise kana'a kava ali'a maike'a atalekae. ¹³ Ani nayatala'a (10) kava vaya'moki mako'ke apaipa apa'kesa afite'a lo'kiya'api apa'kaeyapi hane'nike'a afela afu ani lo'kiya'api amikae. ¹⁴ Lo'kiya amite'a ani kava vaya'ae havi afela afu'ae Sipi Sipi Ana'au'a'ae kame hisayana Sipi Sipi Ana'au'amo'a ala kava vaya'aite kava'api mai'neo ala yahauve vaya'aina ala Yahauve Ne'api mai'nea yafe apa'kaeya hapano apa'kasekaiye. 'Nakaeyateka eno.' huno hapali male'nea vaya'yaka efi efi hu'a akaeya ke a'kame male'naya vaya'ae Sipi Sipi Ana'au'amo'ae ani kame hu'a apa'kaeya hapa'a apa'kase'a lo'ka'a maikae." hike'na afi'noe.

¹⁵ Afi'nokeno inake huno nahapai'ne "Li avoyale ake'nana kumai a faimai'nea lina vaya'aife hu'ne. Alama'a vaya'yaka fate fate apa'kufa'ae vaya'ae alu apa'ke alu apa'ke ne'aiya vaya'ae alu kote kote vaya'ae ali'a atalu hu'nae. ¹⁶ Mani nayatala'a (10) ake'nana komuyaka nayatala'a (10) Ala Kava Vaya mai'nayanake'a ani vaya'ae afela afu'ae ani kumai a apaipa kafa hate'a ali'a haviya hutekae. Lusiya hu'a kame ane'ate'a kena'a akufaleti ali'a vala aitaesakeno akufa alaka'ake mai'nisike'a akufa hatakau'a ne'ne'a atafi katalekae. ¹⁷ He Anumaya Koti'a akai'a haisea kava hisea yafe nayatala'a (10) Ala Kava vaya'aina ani apaipa apa'kesa apamisike'a mako'ke apa'kesa'ake afite'a ani afela afue 'Ala kava ve'ka maise.' hu'a lo'kiya'api amikae. Amitesakeno ani kava ya alino mai ya'a hane'nisikenno Anumaya Koti'a hapapai'nea

ke fole aino ne'ya'a alitekeno lamake hisea afina ani afela afumo lo'kiya'a hano huke.

¹⁸ Mani ake'nana ana ala kuma'mo'a mi'ko mopale kava ya ali'naya vaya'aina apa'kaseno kava yakaipate'nea kumafe humaleno ani a mai'ne." huno hike'na afi'noe.

18

Papiloni kumana alino haviya hu'ne.

¹ Nakaeya Yoni'na ake'noana ko'ku'napakati mako kayo kayo ve'ka elineke'na ake'noe. Ani ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a lusi lo'kiya'ae elino ne'ekeno yakemo'a ano hale'nea kava huno mi'ko koteka ano hale'nikeno eline'ne. ² Eline ne'eno ani ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a ala kekefafati inake huno nehe "Papiloni ala kuma'kefa lusiya huno ako alino haviya hu'nike'a meni Sata afe'yaka'ae mako honi'ya'ake namayakamoki fali'nea afu a'a atalaka hu'a ne'naya namayaka'ae ani kumapi mai'nae. ³ Ani Papiloni vaya'moki mi'ko koteka vaya'aife 'Lakaeya nehuna kava hutapa kumai au'ava ya'mo'a haka'ake li'kana nehiki neo.' hu'a hake'a ani kava hu'naya yafe ani kumana ako alino haviya hu'ne. Mi'ko mopale ala yahauve vaya'ae ani kava hu'a apa'kaeya'ae kumai kava hu'nae. Ani kumate vaya'moki lusiya hu'a kumai kava nehaya yateti mi'ko mopale vaya'moki lusi miya alisaya ali'ya ne'ali'a vaya'moki hai'a ala miya alisaya ali'ya ali'a mai'naya yafe ani kumana ako alino haviya hu'ne." huno hu'ne.

⁴ Hike'na nakaeya Yoni'na afi'nokeno mako kemo'a ko'ku'napakati inake hu'ne "Mi'ko

nakaeya vaya'nimokitapa ani kumapati ataletapa hatilavitapa ma'aileka laveo. Haviku lapa'kaeya ani vaya'ae lo'katapa mai'netapa hao'otake kava hisayana. Haviku ani vaya'ae lo'katapa ani vaya'ai hao'otake kava'apimo anona'a havi ya ali'yafenaki hatilavitapa eliteo. ⁵ Ani vaya'moki hu'naya havi ya'apimo'a ala amokekemo hea kava nehuno ko'ku'napi hai'nikeno Anumaya Koti'a mi'ko ani kumate nehaya hao'otake kavafe akesa afifi huno mai'ne. ⁶ Anumaya Kotika ake'nanakeno hu'nea kava hu'ka anona'a havi ya ameo. Hu'nea kava'aleti ali'ka mako mako hu'ka anona'a havi ya ameo. Akaeya 'Atu'ake li neo.' huno hu'nea kava hu'ka anona'a ali'ka mako'ae mako'ae hu'ka amikeno neno. ⁷ Ani kumai a'mo'a akai'a akufae alino nehaino akeno ha'ye nehea kava hu'nea yafe Kakaeya ani kava hu'ka akufa akafu kisea ya'ae lusi avi leno akufae kalaki aisea ya ameo. Ani a'mo'a aipa akesa inake huno ne'afe 'Nakaeya kaite a o'mai'nofa ala kava a mai'noanakeno nakaeyatena kana yana va'yi ohukeanake'na nakaeya avi olekauve.' huno hu'neane. ⁸ Hu'nea'maki ani hao'otake kava hu'nea anona'a makale'a mako'ke afina'ake akafu kisea ya va'yi huke. Ani kumate mai'naya vayana lusi kali ali'a falisake'a mi'ko vaya'moki hapau hu'a avi nele'a lusi apa'katekaiye. Apa'ka nelesikeno atamo'a Papiloni kumana leno asakalino hano huke. He lusi lo'kiya'a hane'nea Anumaya Koti'a afiteno kake hupateno ani apa'kufa apa'kafu kike kike hisea ya lusi yate ne'apame." hu'ne.

Vaya'moki Papiloni kumafe hapau hu'nae.

⁹ Nakaeya Yoni'na ake'noana mi'ko yahauve vaya'yaka ani kumai a'ae kumai kava hu'a mi'ko hao'otake kava'ae hu'naya vaya'moki akayana ani kumapati ata halina aino haiya yana akete'a lusiya hu'a yulakefa ne'ai'a avi lekae. ¹⁰ Ani vaya'moki apa'kufa apa'kafu ne'kea yafe lusi koli hu'a afakite heti'ne'a inake hukae “Vae Papilonika lahou hane. Ala lo'kiya kuma'mokaki mako'ke yakefi anona'a ako alino haviya hukate'nea ya ako ali'nane.” hu'a hutekae.

¹¹ Mi'ko mopale afeno nopi ali'ya ne'alea vaya'moki ani kumafe apa'kesa afi'a vaya mako'ae o'mai'nayanake'a afeno'yati miya ofaika hute'a avi nele'a apaipamo'a kana hike'a mai'nae. ¹²⁻¹³ Ani afeno'ya miya faisae hute'a ali'a ute ute nehaya afeno'yana kolimonileti alo humale ya'ae efe kinileti alo humale ya'ae miya'amo'a hai'nea kalavena'ae sesu'ae haesa ohesa kena'ae o'ko kena'ae mi'ko kanale mana'ake yosa'ae afumo aveteti alo humale ya'ae ala miya'a hane'nea yosaleti alo humale ya'ae ala miya hane'nea ya haesa yafateti alo humale ya'ae kapaleti alo humale ya'ae lupaitapai yafa'ae mana'ake kife ne'yapi malakeno haka'ake hike'a ne'naya ya'ae mana'ake halina'ae mana'ake masave'ae apa'kufale falakeno kanale mana ne'aiya masave'ae nofi alakamo li'ae ne'naya masave'ae kanale la'nafa falaova'ae kile alaka'ae puluma'kayaka'ae sipi sipi afuyaka'ae hosi afuyaka'ae hosimoki avayulitata nehaya kale'ae miya o'ali ali'ya ne'alea vaya'ae vaya'moki

mi'ko vaya apa'kufa apame'ae miya faisaya
 vaya apavale'a u'naya'maki miya faisaya vaya
 o'mai'naya yafe ani mi'ko ya'api mako'ae miya
 ofai'nae. ¹⁴ Ani ala miya alisaya ya'ko'api
 hane'nea vaya'moki ani ala kumafe inake
 hu'a hukae “Mi'ko lahapa'ye hiketapa ne'alea
 afeno'yana ako alaki lahapafale'a hano hu'nae.
 Kanale ne'yatapimaki konakali yatapimaki ako
 hano heanaketapa mako'ae o'alikae.” hu'a
 nehae.

¹⁵ Hute'a ani vaya'moki ani ala kumateti
 afeno'ya'apileti miya faite'a male'a akase'a
 ne'alea vaya'moki ani ala kumate mai'naya
 vaya apa'kafu kea anona'a apa'kaeya'ae alisaya
 yafe lusi koli nehu'a afaki'ale heti'ne'a avi
 nele'a kalaki ne'aikeno apaipamo'a kana'ake
 nehe. ¹⁶ Kalaki ne'ai'a ani kumafe inake hu'a
 hukae “Vae lusi lahau hane. A'ke'ainaka kanale
 ku'kena'ka haesa ohesa kena'ae o'ko kena'ae
 havaili'ne'ka konakali ne'ali'ka kolimonileti
 alo humale ya'ae kanale miya'amo'a hai'nea
 kalavena'ae kakufale ne'vai'ka konakali
 alimale'ka mai'nanane. ¹⁷ Ali male'nana'maki
 mako'ke yakefi mi'ko ani ala miya'ae konakali
 ya'ae mi'ko alino haviya hu'ne.” hu'a hukae.

Hukaya'maki mi'ko lipi kalefi kava vaya'ae lipi
 kale alitata nehaya vaya'ae mi'ko lipi kalefi ali'ya
 vaya'ae mi'ko miya alikefe fate fate kumate u'e'a
 nehaya vaya'ae afaki'ale heti'a mai'ne'a Papiloni
 kuma ne'akae. ¹⁸ Ne'ake'a ani vaya'moki Papiloni
 kuma atamo'a leno asakalikeno halinamo'a muti
 muti hea ya ne'ake'a inake hu'a hukae “Ani
 kuma'mo'a mi'ko kumana akase'nea kuma leno
 haviya nehe.” hu'a hukae. ¹⁹ Ani vaya'moki

la'nefa kate'a apa'kenopafi ne'ai'a avi nelakeno apaipamo'a kana'ake nehapaike'a inake hu'a hukae “Lusi lahau he. Ani ala kumate lipi kaleyakamoki afo'apimoki ani kumate u'a miya'api ani kumateti alama'a moni ne'alea kumanaki mako'ke yakefi mi'ko ya alino haviya hutale'nea yafe lahau hane.” hu'a hukae. ²⁰ Nehakeno inake he

“Lapa'kaeya ko'ku'napi mai'naya vaya'mokitapa'ae Anumaya Koti ve a'nemokitapa'ae Yisasi ke ne'afikeno ali'ya'ale hulapate'nea vaya'mokitapa'ae Anumaya Koti apaune vaya'mokitapa'ae lapa'kaeya ani kumana alino haviya hutale'nea yafe amuse heo. Ani ala kuma'mo'a lapa'kaeya alino haviya hulapate'nea yafe Anumaya Koti'a meni kake huteteno anona'a havi ya ami'ne.” hu'a hu'nae.

²¹ Ani ke hano neheana mako ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a lo'kiya ve'ka mako lusi yafa'kefa alino helave helave huno alino asaka huno hake lipi yaka hune'ataleno inake hu'ne “Ani yafa yaka hune'ataloa avamete maleno Anumaya Koti'a ani Papiloni ala kuma ayamufa valeno alino yaka hutalekeno fanane hu'neanake'a vaya'moki mako'ae o'akekae. ²² Inani kava hu'nikeno kitakana ake ne'aiya ya'ae hai'o'ae ake aino yakame nehea ya'ae kepati kapufa nehaya ya'ae ufe ne'aya ya'ae mani kumapati mako'ae ake o'aisike'a mako'ae o'afikae. Mako vaya fate fate ali'ya ake'ne'a ne'alisaya vaya'moki lapa'kaeya kumate mako'ae ali'ya o'alikae. Ne-

saya ne'ya'api mako'ae o'kakayanake'a ne'ya naya afina ke hu'a savali nehisaya ke mako'ae ohukae. ²³ Anumaya Koti'a lapa'kaeya kumana alino haviya hutale'nea yafe lapa'kaeya kumatena kani'mo'a mako'ae ano ha olekaiye. A'mo'a ve alikeno vemo'a a alikeno hutapa nehaya amuse kavana lapa'kaeyapi meni mako'ae ohanekaiye. A'ke'ainaka kakaeya vaya'moki lusi afeno'ya male'ne'a moni ali'ya ne'alea yafe ma mopalena ala vaya mai'naketapa lapa'kaeya lusiya hutapa analisa hapa'naya yafe mi'ko vayana a'a apavataka hu'nae. ²⁴ A'a apavataka hu'nakeno Anumaya Koti'a ake'neana ani kumate mai'naya vaya'moki Anumaya Kotina apa'ku'a ami'naya vaya'ae Anumaya Koti apaune vaya'ae hapake'a fali'nae. Mi'ko ma mopale hapake'a fali'naya vaya'ai kolana ani kumapi hane'nea yafe Anumaya Koti'a alino haviya hutale'ne.”

19

Ko'ku'napi vaya'moki amuse nehu'a yakame nehae.

¹⁻² Anileti nakaeya afi'noana alama'a vaya ko'ku'napaka mai'naya vaya'moki ala kekefafati inake hu'a hae

“Lakaeya Anumaya Kotitimo aki alita asaka hisune. Anumaya Koti'a kake hupateno alino fa'ko hukefena kanale lamake'ake ke nehuno fatako huno kake hune'apateno ani lo'kiya hane'nea kumai a'mo'a mi'ko mopale vaya'aife 'Ani hao'otake kava heo.’

huno alino haviya hupate'nea yafe Anumaya Koti'a ani a'mo hao'otake kava hu'nea anona'a akafu ya ami'ne. Ani yafe Anumaya Kotitimo aki alita asaka hisune. Ani kumai a'mo'a Anumaya Koti ali'ya vayana hapaeke'a fali'naya yafe Anumaya Koti'a hao'otake kava hu'nea anona'a akafu ya ako ami'ne. Ami'nea yafe Anumaya Kotitimo'a akai'ake ano kahai hu lo'kiya'ae ve'ka mai'nenno laku lame ako alino kati'nea yafe aki alita asaka nehune.”

³ Ete'a mako'ae inake hu'a hae

“Lakaeya Anumaya Koti aki alita asaka hisune. Ani kuma leno asakalea halinamo'a akola haike haike huno haiya yafe Anumaya Koti aki alita asaka hisune.” hu'a nehae.

⁴ Nehake'a tueti fo (24) ala ala vaya'ae aole'ae aole'ae apavamu hane'nea anaka'ae Ala Kava Ne ne'maiya yate faimai'nea Anumaya Kotite apale'ya nefai'a aki ali'a asaka nehu'a inake hae “Lamake hu'nayanaketa Anumaya Koti aki alita asaka hisune.”

⁵ Nehakeno Ala Kava Ne fai ne'maiya yatekati mako ake aiya akemo'a inake he

“Lapa'kaeya Anumaya Koti ali'ya vaya'mokitapa Anumaya Koti aiyafi mai'netapa akaeyafe koli nehutapa afa vaya'ae lapa'ki hane'nea vaya'ae Anumaya Koti aki alitapa asaka heo.” hu'ne.

Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a a alike'a ne'ya ne'nae.

⁶ Anile mako ke afi'noana nesu vaya ali'a atalu hu'ne'a mako'ke apavaya hu'a haya kemo'a li a'ya

asaka hunelavino ake ne'aiya kava nehu'a ha'kali
ha'kalu nehea kava hu'a ala kekefati inake hu'a
hae

“Anumaya Koti aki alita asaka hisune. Anumaya
Kotitimo'a mi'ko lo'kiya'a hane'nikeno
nesu kava vava apa'kaseno akai'ake kava
mai'nea yafenaketa aki alita asaka hisune.
7 Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a a alisea
kana'a aupasi hikenno a'amo'a ako alino
avatati hu'nea yafe lakaeya lusi amuse
nehuta laipa kanale yapati yakame nehuta
Anumaya Koti ano hale lo'kiya'a hane'nea
aki alita asaka hisune. 8 Anumaya
Koti'a honi'ya'a o'male kena efe'ake kena
amikenno havai'ne.” hu'a hu'nae. Anu-
maya Kotiteka apa'ku'a ami'a alakepa
hu'naya fate akufa vava mai'ne'a alakepa
kava hu'naya yafenakenno ani akufa kena
havaipate'ne.

9 Ani ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a Yisas-
ina apa'ku'a ami'naya vava'aife inake huno na-
hapai'ne “Kakaeya mani ke ali'ka avopi kao.
Sipi Sipi Ana'au'akana ve'kamo'a a alikefe ne-
hike'a emu ka'a kikefe nehayanake'a ani emule
ke hisike'a esaya vava'moki lusi amuse hisae.”
huteno mako'ae nakaeya nahapai'ne “Mani ke
Anumaya Koti lamake'ake ke'a huke'ka afine.”
hu'ne. 10 Hike'na nakaeya kayo kayo ve'kamo
aiyafi nale'ya nefai'na ape hu'na ani ve'kamo
aki ali'na asaka hisoe hu'na hu'noa'maki “Ina
kava oho. Nakaeya'ae kakaeya'ae Anumaya
Koti ali'ya ve'kala mai'no'ae. Kakaeya'ae nepu
kasa'kamoki'ae Yisasi'a hu'nea ke afitapa la-

paipafi male'netapa hutapa fole ne'aiya vayana lapa'kaeya'ae ali'ya vaya'a mai'nonaki nakaeya naki ali'ka asaka ohu'ka Anumaya Koti aki'ake ali'ka asaka ho. Lakaeya ako afi'none Yisasi'a lamake'ake ke Anumaya Koti apaune vaya'moki kekana nehike'a apa'kaeya Yisasife hu'nae.” huno nahapai'ne.

Mako ve'ka efe hosi afumo akofetule faimai'ne.

¹¹ Ko'ku'na'mo'a hakalo hu'nike'na nakaeya ake'noana mako efe hosi afu mai'nike'na ake'noe. Ani efe hosimo akofetule mako'ke ve'ka faimai'ne. Anile faimai'nea ve'kamo aki'a efi efi huno “Kanale ali'ya ne'alea ve'kae. Lamake kemo aepa'ae.” hu'a aki'a ne'ae. Ani ve'kamo'a alakepa huno kake hunelapateno mako vaya'ae alakepa kava huno kame nehe.

¹² Ani ve'kamo aulakamo'a ata kani'kana nehuno ano kahai nehikeno akenopale ala kava vaya'ai ka'kolitayaka nesu yate akenopale vaino a'kalo a'kalo huli'nikeno akufale mako avo'mo'a akai'a aki kamale avo hane'ne. Ani aki akai'ake afi'nea aki hane'neanke'a mako'ke ve'kamo'a ani aki o'afi'nae. ¹³ Akaeya havaili'nea yatala kena'alena kola'mo'a lusiya huno hane'ne. Mopale mai'nenon Anumaya Koti aepa'a huno kafino hapa'nepaino apave nelea yafe inake hu'a aki a'nae “Anumaya Koti Ke.” hu'a a'nae. ¹⁴ Ko'ku'napaka ati vaya'moki efe'ake hosiyaka'ai apa'kofetule faimai'ne'a a'kame ne'u'a apa'kufale kanale'ya huno efe'ake huteno honi'ya ya o'male'nea kena havaili havaili hu'ne'a a'kame u'nae. ¹⁵ A'kame ne'vakeno mako yatala ave'ne'nea sasumena mi'ko mopale mai'naya anaka nofi

vaya hapaesea sasu'mena avayafi hanili'neno hokote kava ve'kakeno lo'kiya vaino mi'ko vaya'aite kava ya alino mai'ne. Lusi lo'kiya'a hane'nea Anumaya Koti'a hai vai ne'apatea kame vaya'aina vaya'moki nofi alakayaka apaiyaleti a'a latapaikeno li'a nelavea kava huno ani ve'kamo'a anona'a havi ya apamike. ¹⁶ Kena'ale'ae aiyale'ae kamale'nea akimo'a inaya huno hane'ne. “Yahauve Vaya'moki Ala Kava Ne'api mai'neno Ala kava vaya'aite Kava'api mai'nea ve'kae.” huno aki'a kamale'ne.

Namayakamoki fali'naya vaya'ai apa'kufa ne'nae.

¹⁷ Mako ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a yakemo aulakale heti'nike'na ake'nokeno mi'ko ko'ku'nate hale'a u'e'a nehaya namayakae inake he “Lapa'kaeya Anumaya Koti'a ala ne'ya alo hea ne'yate etapa alitapa atalu heo. ¹⁸ Alitapa atalu hu'netapa fali'naya Yahauve Kava vaya'ai apa'kufa apame'ae ati vaya'aite kava vaya'moki apame'ae mai'a lo'kiya vai'a ne'maiya vaya'ai apame'ae hosi afumoki apame'ae hosi afumoki apa'kofetule faimai'naya vaya'ai apame'ae miya o'ali ali'ya ne'alea vaya'ai apame'ae a'va kate mai'naya vaya'ai apame'ae ala apa'ki hane'nea vaya'ae aise apa'ki hane'nea vaya'ae mi'ko falisaketapa apa'kaeya apa'kufa apame atapa lakauta nekae.” hu'ne.

¹⁹ Nehike'na nakaeya ake'noana ani havi afela afu'ae ma mopafi yahauve vaya'ae apa'kai'api ati vaya'ae efe hosi afumo akofetule faimai'nea ve'ka'ae ati vaya'a'ae kame hukefena e'a ali'a atalu hu'nae. ²⁰ Ani efe hosimo akofetule

faimai'nea ve'kamo'a afela afu'ae kasuke'ake aune ve'ka'ae anatafa huno nofi kinate'ne. Afela afumo'a ha'nepaikeno ani kasuke'ake aune ve'kamo'a no'akaya avame hu lo'kiya yana hu'ne. Ani avame'name ya nehea kavateti apa'kufale afela afumo aki a'a a'kamapate'naya vava afela afumo ame'amo aki ali'a asaka nehaya vava'aina ake'atike huno ano apavataka hu'ne. Ani ano apavataka hu'nea afela afu'ae kasuke'ake aune ve'ka'ae anatafa hu'naya'maki ofali'ana anavamu afa'a hane'nike'ana mai'na'akeno anavaleno ala ata nelekeno hi'mana'ake ata nelea yafa'yaka'ae hane'nea kotupi anasaka huno vai'ne. ²¹ Vaiteno efe hosimo akofetule faimai'nea ve'kamo'a ave'ne'nea sasu'me avayafi hanili'nea sasu'meteti mi'ko ali'a atalu hu'naya vava'aina hapa'ke'a falitake'a mi'ko namayakamoki ani vava'ai apa'kufa apame'a a'a atalaka hu'a nakeno lusiya huno apamu hu'ne.

20

Sata'a vani tauseni kafu nofi hu'ne.

¹ Nakaeya Yoni'na ko'ku'napakati mako kayo kayo ve'ka elino eke'na ake'noe. Ani ve'kamo ayapina ayoma'a o'male kelimo ki'ae yatala seni nofi'ae aliteno elino e'ne. ²⁻³ Eline ne'eno ani nakala atafa hu'ne. Ani nakala a'ke'ainaka mai'nea nakala kame ve'kati aki'a kasuke'ake Sata'ae. Ani Satana lo'kiya seni nofiteti nofi kiteteno ani ayoma'a o'male kelifi asaka huno vaiteno kita aino a'kanino alaki hutalekeno Sata'a vani tauseni kafu (1,000 kafu) ani kelifi nofipi mai'nenno ani kanafina mako'ae vava'yaka kasuke ke ano apavataka ohukea'maki vani

tauseni kafu (1,000 kafu) hano hutesikeno henaka'a eteno ani kelifati atalesikeno aupasi afina uneno huke.

⁴ Anile nakaeya mako vayana apa'ke'noana Ala Kava Vaya ne'maiya yate faimai'nakeno Anumaya Koti'a kake hupate'a ali'a fa'ko hisaya lo'kiya'api ako apami'nike'na nakaeya fali'naya vaya'ai apame'yaka ake'noana Yisasiteka apa'ku'a amite'a akaeya ke nehu'a Anumaya Koti ke hapapai'naya yafe apa'ke'ya hataka hake'a fali'nae. Ani apame'a ake'noa vaya'moki havi afela afu'ae alo humale'naya afela afumo ame'ae aki ali'a asaka ohu'a afela afumo aki'a hapanile'ae apayate'ae a'a kama o'apate'nae. Ani kava ohu'naya vaya'moki falite'a apavamu'a ete'a alite'a ala kava vaya mai'ne'a vani tauseni kafu (1,000 kafu) Kalaisi'ae kava ya ali'a maikae. ⁵ Maikaya'maki mako fali'naya vaya ani afina he'otikaya'maki vani tauseni kafu (1,000 kafu) hano hutesike'a hetikae. Ani apa'ke'ya hataka hake'a fali'naya vaya hetisaya kana hokote'a fali'naya vaya hetisaya kana hane'nike'a heti'nayanake'a henaka'a mako vaya hetikae. ⁶ Ani hokote'a hetisaya vayana Anumaya Koti fate akufa vaya'a mai'ne'a lusi amuse hisae. Anumaya Koti'a leke leke nehea atafi o'apatesea yafe amuse nehu'a ani yafe koli ohukaki Anumaya Koti'ae Kalaisi'ae ana'ki ali'a asaka nehu'a ali'ya vaya'ani mai'ne'a vani tauseni'a kafu (1,000 kafu) Kalaisi'ae kava ya ali'a maikae.

Satana ako alino haviya hute'ne.

7 Henaka'a vani tauseni kafu (1,000 kafu) maino hano hiseana nofi nopi hute'nea Satana ya'kitesikeno nofi nopati ataleno hainekaiye. 8 Hatilavino haiteno mi'ko ma mopale mai'naya vayana kasuke huno ano apavataka huke. Koki nofi vaya'ae Makoki nofi vaya'ae Sata'a ano apavataka huno kame hisaya yafe alino atalu hupatesike'a ani vaya'moki li kahaepa'kana hukayanake'a le'kana opaikae. 9 Ani vaya'moki mi'ko aupalika u'e'a nehu'a Anumaya Kotina apa'ku'a ami'naya vaya'ai no kumana Anumaya Koti amuse nehea ala kuma ali'a apavayaki'nae. Ali'a veko hu'a ne'apavayakikeno ko'ku'napakati ata elineno ani ati vaya'yaka leno apasakalino hano hu'ne. 10 Leno apasakalitekono Anumaya Koti'a Sata'a kasuke huno ano apavataka hu'nea ve'ka ata leke leke nehea kotupi hi'mana'ake ata nelea yafa'yaka'ae hane'nea kotupi asaka huno vai'ne. Ani kotupi havi afela afu'ae ake'atike ke aune ve'ka'ae mai'na'a kotupi ani Sata ve'ka'ae ani aole'ae mako'ae anakana hani'ainaka'ae feluka'ae akola apa'kafu kike kike hisea ya'mo'a hano ohuno haneke haneke huno hanekaiye.

Anumaya Koti'a lusi kake hupatekaiye.

11 Anile nakaeya Yoni'na himonafi efe'ake Ala Kava Ne fai ne'maiya ya'ae ani yate faimai'nea ve'ka'ae ake'noe. Mopa'ae ko'ku'na'ae ani ve'kamo aulakalena ako fanane hu'ne. Fanane hu'nike'a vaya'moki mako'ae o'ake'nae. 12 Nakaeya ake'noana fali'naya vaya'moki apa'ki hane'nea vaya'ae apa'ki o'male'nea vaya'ae Ala Kava Ne'mo aulakale heti'nake'na ake'noe. Ake'nokeno Anumaya Koti'a avo kamale'naya

avo'yaka alino va'kaleno ake'ne. Mako avo kamale'nea avona maike maike hu apavamu hane'nea vaya'moki apa'ki hane'nea avo'ae va'kale'ne. Va'kaleno akea avopi hapaliteno fali'naya vaya kake hupate'ne. Ani avopi hu'naya kavana kamale'nakeno ne'akeno ani hu'naya kava'ape kake hupate'ne. ¹³ Hake lipi fali'naya vaya lipati va'yi hu'a he'netike'a ma mopale fali'naya vaya ne'vaya koteka mai'naya vaya ete'a hetinae. Heti'nakeno Anumaya Koti'a hu'naya au'ava ya'api aketeno kake hupate'ne. ¹⁴⁻¹⁵ Kake hupateteno mako vaya'a apa'ki maike maike hu apavamu hane'nea avopi apa'ki o'male'nisea vaya'a Anumaya Koti'a ata leke leke nehea kelifi alino yaka hupatale'ne. Vaya fali ya'ae fali'naya vaya u'naya ko'ae ata leke leke nehea kelifi anasaka huno vaitaleke'ana alaki hano hu'na'ae. Fali'nisaya vaya'moki ani ata nelea kelifi visayana aole afina falikae.

21

Saufa ko'ku'na'ae mopa'ae fole ai'ne.

¹ Nakaeya Yoni'na himona ake'noana hokoteno hane'nea ko'ku'na'ae mopa'ae hake li'ae fanane hutekeno saufa ko'ku'na'ae saufa mopa'ae ake'noe. ² Nakaeya fate akufa kumana saufa Yelusalemu ne'akokeno Anumaya Koti'a mai'neatekati ko'kuna ataleno eline'ne. A'mo'a ve alikefe kanale ku'kena'ae kokanali'ae alimaleteno vele ne'vea akufa kava huno elino ne'eke'na ake'noe. ³ Nakaeya afi'nokeno Ala Kava Ne fai ne'maiya yatekati mako ake ne'aino ala kekefafati inake nehe “Afeo

meni Anumaya Koti'a mi'ko vaya'ae lo'kano mai'nenono ani vaya'ai folakapi mai'nisike'a mi'ko vaya akai'a vaya'ake mai'nisakeno Anumaya Koti'a apa'kaeya'ae mai'nenono Anumaya Koti'api maike. ⁴ Mai'nenono apaunu lavisea apaunu ano hamitalesike'a mako'ae avi olekae. Vayana ofalikae. Apaipamo'a kana ohinake'a avi ole'a apa'kufa apa'kafu kisea ya o'malekaiye. A'ke'ainaka ne'maiya au'ava kavana ani afina mi'ko hano huke.” hu'ne.

⁵ Nehikeno Ala Kava Ne fai ne'maiya yate faimai'nea ve'kamo'a inake he “Afeo nakaeya mi'ko yana ali'na saufa kava'ake hisukeno saufa ya'ake va'yi huke.” huteno mako'ae inake he “Mani ke lamake nehoe. Mi'ko afi'nana ke lusi lo'kiya ke mi'ko vaya'moki afi'a apaipafi malesaya ke hane'niki kakaeya mani nehoe ke kao.” ⁶ Eteno mako'ae inake huno nahapai'ne “Mi'ko ali'ya'ni'a ako avaya a'noe. Nakaeya mi'ko lo'kiyamo aepa'a mai'ne'na kava ne'yakai'na mi'ko yana ali'na avaya aeso'a ve'ka mai'noe. Nakaeya mi'ko ya'mo aepa'a mai'ne'na mi'ko ali'yana ali'na avaya a'noe. Vaya'moki life hapaiseana ne-saya lina afa'a apamikoe. Kapai nehakea li apavamu alisaya li miya ofaikayanake'na afa'a apamisuke'a nekae. ⁷ Vaya'moki Sata'ae la hu'a ha'a akase'nayanake'na nakaeya mani kanale ya apamikoe. Anumaya Koti'api maisuke'a apa'kaeya nakaeya mafa'ne maikae.

⁸ Maikaya'maki vaya'moki koli hisaya vaya'ae nakaeyafe afi'a apaipafi no'malaya vaya'ae apaipamo'a honi'ya'ake vaya'ae vaya hapa'a

kipate'naya vaya'ae kumai kava hulitata nehaya vaya'ae analisa nehaya vaya'ae ako fali'naya vaya'aife 'Anumayati mai'ne.' hu'a apa'kisana nefaiya vaya'ae kasuke'ake ke nehaya vaya'ae ala kotupi hi'mana'ake yafa'yaka hane'nenono ata leke leke nehea kotupi lavi'a maikae. Ani vaya hokote'a falite'a ani ata nelea kotupi e'a visayana aole afina falikae.”

Yoni'a saufa Yelusalemu ake'ne.

⁹ Anile naya mako kayati aole alea (7) ko'ku'napi kayo kayo vaya'moki alakana alino haviya hupatesea ya hane'nea lape'yaka ali'naya anaka'aipati mako ve'kamo'a nakaeyafe inake nehe “Kakaeya eke'na Sipi Sipi Ana'au'amo'a meni ali'nea a kavelino.” hu'ne. ¹⁰ Inake nehikeno Anumaya Koti Fate Akufa Avamu'amo'a lusiya huno natafa nehuno navaleno mako'ae hanakayapi hai'nea avimapi nate'ne. Nate'nenono mako ala fate akufa kumana Yelusalemu Anumaya Kotitekati ataleno elino e'nea kumana naveli'ne. ¹¹ Navelike'na ake'noana Anumaya Koti hale ya'amo'a ani kumate ano hale'ne. Ano hale ya'amo'a lusiya huno fate akufa kava nehuno miya'amo'a hai'nea yafa'mo'a ano ha nelea kava hu'ne. He ani yafa'mo aki'a yasipae. Laukosa ne'akona kapo kapo'mo nehea kava huno alave alave nehuno ano haleke'na ake'noe. ¹² Ne'akokeno ani ala kumate humale'naya keki'yamo'a hanakayapi hai'ne. Ani keki'yafina naiyalekati aole alea (12) kipa hane'ne. Ani kipa'mo amete amete ko'ku'napi kayo kayo vayana hetia maite maite hu'nae. Ani kipate naiyalekati aole alea (12) Isaleli nofi vaya'ai

apa'ki kamale'ne. ¹³ Ani keki'ya vekofi hane'nea kipana aole'ae mako'ae kipa yake haino ne'ea kateka hane'ne. Yake lavino nefalea aupalika ani ya huno aole'ae mako'ae kipa hane'ne. Aluka aluka haopaleka mako'ke kava'ke huno aole'ae mako'ae kipa hanete hanete hu'nike'na ake'noe. ¹⁴ Ani ala kumana malaku aiteno keki'ya huno veko humale'nea malaku ai'nea yate naiyalekati aole alea (12) yafana malete'a keki'ya humale'ne. Ani yafatena Anumaya Koti Sipi Sipi Ana'au'amo naiyalekati aole alea (12) anaka akaeya ke ne'afikeno ali'ya'ale hupate'nea anaka'ai apa'ki kamale'ne.

¹⁵ Apa'ki'a kamale'nikeno nakaeya'ae kake nehea kayo kayo ve'kamo'a ani kuma'ae keki'ya'ae kipa'ae maleno akeke akeke huno hapalisea yafe kolimonileti alo humale'nea kayo maleno akesea kayo ali'ne. ¹⁶ Ali'nenno maleno akeana ani ala kuma'mo yatala'amo'ae aupu'amo'ae mako aiyayi hu'na'akeno hanaleka hai'na'amo'ae makotalakame huno tu tauseni tu hataleti kilomita (2,200 kilomita) hane'ne. ¹⁷ Hane'nikeno akaeya maleno akea kayoteti keki'yale maleno akeana sikisiti fo mita (64 mita) hanakayapi hai'nikeno maleno ake'ne. Ani maleno ake'nea kava huno vaya'moki male'a ne'akaya akufa kava huno ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a maleno ake'ne.

¹⁸ Ani no kumate keki'ya Anumaya Koti'a miya'amo hai'nea yafateti yasipa yafateti alo humale'nenno ala kuma'mo no'ae ka'ae kolimonileti kimale'nikeno hale'nea ya'amo'a alave alave nehea kapo kapo'mo nehea kava hu'ne. ¹⁹ Ani

ala kumate humale keki'ya malaku aimale yate hokoteno male'nea yafana ala miya'a hane'nea yafateti malete malete huno alo humale'ne. Hokoteno ani keki'yamo aepafi maleno veko huno male'nea kanale yafa'mo aki'a yasipa. Anile napa tu o'ko yafa'mo aki'a sapaiya male'ne. Anile napa tali efe yafa'mo aki'a aketi male'ne. Anile napa fo haekafatalili yafa'mo aki'a emelali male'ne. ²⁰ Anile napa faefu efe'ae haesa'ae lupaitapai huno hane'nea yafa'mo aki'a satonikisi male'ne. Anile napa sikisi haesa yafa'mo aki'a koniliani male'ne. Anile napa seveni ku'kupa yafa'mo aki'a kalisolaiti male'ne. Anile napa eiti haekafatalili yafa'mo aki'a peli male'ne. Anile napa naini ku'kupa yafa'kana yafa'mo aki'a topasi male'ne. Anile napa teni haekafatalili nehuno ku'kupa yafa'mo aki'a kalisopalesi male'ne. Anile napa ileveni o'ko yafa'mo aki'a haiyasini male'ne. Anile napa tuelufu haesa yafa'mo aki'a ametisi male'ne. ²¹ Ani ke'ki'yafi asakemale'nea kipana laiyalekati aole alea (12) kinyaka miya'amo'a hai'nea kinyakaleti kita alo humale'ne. Ani kumapi u'e'a hisaya katena kolimonileti alo humale'nikeno alave alave nehuno kapo kapo'mo nehea kava nehike'a ake'a ha'kalo hu'a ake'nae. ²² Lusi lo'kiya'a hane'nea Anumaya Koti'ae Sipi Sipi Ana'au'a'ae ani kumate mai'na'ake'a vaya'moki ana'ki ali'a asaka haya yafe mono no'kana hu'na'akeno ani kumatena mako mono nona o'male'nike'na o'ake'noe. ²³ Ani ala kumate ano ha nelea yana yake'ae i'ka'ae a'ana ha nola'a'maki Anumaya Koti'a ano kahai nehikeno Sipi Sipi Ana'au'amo'a

ano ha nelea kani'api mai'ne. ²⁴ Mai'ne'ana ani kumate a'ana kahai hu'nisa'ake'a mi'ko nofi vaya ani kanite u'e'a hukae. U'e'a nehisake'a mi'ko Ala Kava vaya'moki Anumaya Koti aki ali'a asaka hisaya yafe kanale amuse ya'api ali'a ani kumate u'a amikae. ²⁵ U'a amisakeno ani kumate hani ne'kea yana mako'ae hani o'kisikeno alaki ano hale'nisike'a mako'ae kita o'kikae. ²⁶ Mi'ko nofi vaya'moki ala apa'ki'api'ae kanale konakali afeno'ya'api'ae ali'a ani kumate haikae. ²⁷ Haikaya'maki hao'otake kava nehaya vaya'ae apaipamo'a honi'ya'ake hu'nea vaya'ae kasuke ke nehatakaya vaya'ae ani kumatena alaki ohaitafa hu'a ohaikaya'maki Sipi Sipi Ana'au'amo maike maike hu apavamu hane'nea vaya'ai apa'ki kamale'nea avopi apa'ki'a kamale'nisea anaka'ake ani kumate haikae.

22

Apavamu apamisea li'ae yosa'ae fe hu'ne.

¹ Anile ani ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a mako ala li'kefa apavamu ne'apamea lina naveli'ne. Ani lina lelelala ya'a o'maleno kapo kapopati alave alave nehea kava nehuno Anumaya Koti'ae Sipi Sipi Ana'au'amo'ae fai mai'na'a yateti nelave. ² Ani li'mo'a naku naku huno ala kuma'mo ala ka'mo folakapi nelavikeno ani li'mo aluka aluka aki'nale hane'nea yosayaka vaya apavamu apami yosayaka hane'ne. Ani yosayakamoki mako'ke kafumo aku'ainaka mi'ko i'ka'ae i'ka'ae fate fate akufa alaka'a ne'ae. Ani yosamo haita'amo'a mi'ko nofi vaya alino kanale hupatesea haita hane'ne.

³ Hane'neanakeno Anumaya Koti'a mi'ko alaki ohaikeno alino atalekefe nehea yana ani kumate alaki mako'ae o'malekaiye. Anumaya Koti'ae Sipi Sipi Ana'au'a'ae fai ne'mai'a ya'ani ani ala kumate hane'nisike'a Anumaya Koti ali'ya vaya'amoki aki ali'a asaka hu'a maikae. ⁴ Mai'ne'a Anumaya Koti aulakafi ne'akesakeno akai'a aki hapanile kapatekaiye. ⁵ Ani kumatena mako'ae alaki hani o'kike. Anumaya Koti'a ano halepatesike'a mako'ae kanina o'akae. Yakemo'a ani ya huno yake olekaiye. Apa'kaeya Anumaya Koti'ae akola kava ya ali'a maikae.

Yisasi'a "Makale ekaue." hu'ne.

⁶ Ani ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo'a inake huno nahapai'ne "Mani afi'nana ke lamake keke'ka afi'ka kaipafi malesana ke hane'ne. Anumaya Koti'a Fate Akufa Avamu'a apaune vaya'mokite hutekeno ina kava hutapa hapapaiyo huno apaipa apa'kesa apamike'a hapapaikeno Anumaya Koti'a ani kava huno ko'ku'napi kayo kayo ve'ka'amona apa'ku'a ami'a alakepa hu'naya vaya'aite hutekeno mi'ko makale va'yi hisea yana apavelisea yafe hute'ne."

⁷ Yisasi'a inake huno hu'niki afeo "Nakaeya aupasi kanafi ekauvanake'na mako vaya'moki Anumaya Koti ke mani avopi auneme laka hu'nea ke a'kame ne'malesaya vaya'moki lusi amuse hukae."

⁸ Nakaeya Yoni'na mani ya'yaka ake'ne'na mani ke ako afi'noe. Mi'ko ani yana ako afi'ne'na ake'nokeno naveli'nea ko'ku'napi kayo kayo ve'kamo aiyafi nako'ya nefai'na nale'ya alo

a'na akaeya aki ali'na asaka hukefe hu'noe. ⁹ Ape hu'noa'maki ani kayo kayo ve'kamo'a inake huno nahapai'ne “Kakaeya ina kava oho. Nakaeya'ae kakaeya'ae apaune ne'aiya nepu kasa'kamoki'ae mi'ko mani Anumaya Koti avopi hane'nea ke a'kame ne'malaya vaya'ae Anumaya Koti ali'ya vaya'ake mai'nona yafe kakaeya nakaeya naki ali'ka asaka ohu'ka Anumaya Koti'ke mako'ke mai'neanake'ka akaeya aki'ake ali'ka asaka ho.” huno nahapai'ne. ¹⁰ Nahapaiteno inake huno nahapaiye “Mani Anumaya Koti avopi hane'nea kavana makale'a va'yi hisea yafe kakaeya ani ke hu'ka fala o'keo. ¹¹ Ani kana makale va'yi hisea yafe vaya'moki hao'otake kava nehisaya vaya'moki mako'ae ani hao'otake kava hisae. Kumi kava nehisaya vaya'moki ani kava mako'ae hisae. Alakepa kava'ake nehisaya vaya'moki ani kava mako'ae hisae. Fate akufa kanale au'ava yapi ne'maisaya vaya'moki mako'ae ani kava hu'a maisae.” hu'ne.

Yisasi'a akai'a ke hu'ne.

¹² Yisasi'a inake he “Afeo nakaeya makale ekauve. Esoana mi'ko vaya'moki hu'naya au'ava'apile apamete apamete apamisoa miya'api ali'na ekauve. ¹³ Nakaeya mi'ko lo'kiyamo aepa'a mai'ne'na kava yakai'noanake'na mi'ko yana ali'na avaya aesoa ve'ka mai'noe. Nakaeya mi'ko ya'mo aepa'a mai'noanake'na mi'ko ali'yana ali'na avaya ekauve.

¹⁴ Mi'ko vaya'moki hao'otake ya'ape afite'a apa'ku'a sese hutale'nisaya vaya'moki amuse hukae. Apa'ku'a sese hutale'naya yafe vaya

apavamu apamisea yosamo alaka'a ne'ne'a ala kuma'mo kipateti hai'a falekae. ¹⁵ Hai'a falekaya'maki hao'otake kava'ake vaya'ae analisa nehaya vaya'ae kumai kava hu'a u'e'a nehaya vaya'ae vaya hapa'a kine'apataya vaya'ae ako fali'naya vaya'aife 'Anumayati mai'nae.' hu'a apa'kisana ne'vaiya vaya'ae kasuke'ake kele amuse hu'a a'kame ne'malaya vaya'ae mi'ko ani vaya'yaka ani kuma'mo ma'ailaka maikaya'maki Anumaya Koti kumatena hai'a o'maikae. ¹⁶ Nakaeya Yisasi'na kayo kayo ve'ka'ni hutokeno lapa'kaeyate eno nakaeyafe afitapa lapaipafi male'naya vaya'mokitapaena mani ke huno fole aino lahapapaisea yafe hute'noe. Nakai'nike Teviti nofi ve'ka mai'ne'na akeho'amo'na mai'noe. Nakaeya lusiya huno natepi ano ha nelea sanafi mai'noe." huno hu'ne.

Mi'ko vaya'aife "Nakaeyateka eo." hu'ne.

¹⁷ Fate Akufa Avamu'amo'ae Yisasiteka apa'ku'a ami'a alakepa hute'a mai'naya vaya'moki'ae inake hae "Lapa'kaeya eo." hu'a hake'a mani ke afea vaya'moki'ae inake hu'a hisae "Lapa'kaeya eo." hu'a hisake'a life nehapaisea vaya'moki esae. Etesake'a nalaki hapaisea vaya'moki Anumaya Koti'a afa'a lamisea lina maike maike hisuna lavamu'a lamisea lina e'a neo.

¹⁸ Nakaeya mani Anumaya Koti auneme laka hea ke mani avopi hane'nea ke afisaya vaya'mokitapaena lo'kiya ke lahapapaisea afeo. Mani ke'ae lapa'kesafati ke'ae alitapa lo'katapa yatala ke oheo. Ani kava

hisayana Anumaya Koti'a mani avopi lahapa-pai'nea hao'otake ya'amo'a apa'kafu kisea yana lapa'kaeya lapamike. ¹⁹ Lapamikea'maki mako vaya'moki Anumaya Koti avopi hane'nea aune laka hu'nea ke alitapa atalesayana Anumaya Koti'a mani avo'mo lahapa'nepaiya kanale yana o'apamikea'maki ani vaya'moki maike maike hu apavamu apamisea yosa alaka hapafale-sike'a o'ne'a Anumaya Koti fate akufa kumatena o'ukae.

²⁰ Yisasi'a mani ke laha'nepaiya ve'kamo'a meni inake he “Lamake nakaeya makale ekauve.” hu'ne. Huno nehike'na nakaeya Yoni'na inake hu'na hoe “Lamake hane. He kanalenaki Anumayatimoka Yisasika eno.” hu'nae nehoe.

²¹ Anumayatimo'a Yisasi'a alino kayone hulap-atesea ya'amo'a mi'ko lapa'ku'a amitapa alakepa hu'naya vaya'mokitapale hanese. Lamake.

**Anumaya Koti'a Saufa Lami'nea Ke
New Testament in Inoke-Yate**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inoke-Yate

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source
files dated 29 Jan 2022

0efd25e9-6950-53d1-8fd3-d0e2721ce857